

ИЗСЛЕДВАНЕ НА ПРИСЪСТВИЕТО НА ИЗКУСТВОТО И КУЛТУРАТА В ЖИВОТА НА МЛАДИТЕ ХОРА

Изследването е извършено в изпълнение на договор:

*Consultancy on the elaboration of Research on the presence of art and culture in the
young people's lives*

REF: ПД-02-29-143/03.07.2019-ST 02-B

Проект: "Да танцуваме и играем заедно", № СВ007.2.13.091

Тази публикация е изготвена със съдействието на Европейския съюз чрез Програмата за трансгранично сътрудничество Interreg-IPA България-Сърбия под ССИ № 2014ТС16I5СВ007. Единственото лице, отговорно за съдържанието на тази публикация, е градската община Медиана и по никакъв начин не може да се тълкува като позиция на Европейския съюз или на управляващия орган на програмата.

Изследването е извършено в изпълнение на договор:
*Consultancy on the elaboration of Research on the presence of art and culture in the
young people's lives*
REF: РД-02-29-143/03.07.2019-ST 02-B

Заглавие на проекта: "Да танцуваме и играем заедно"

Водещ партньор: Градска община Медиана, Град Ниш, Сърбия

Проектен партньор: Драматичен театър "Драгомир Асенов", Монтана, България

Приоритет: Туризъм

Специфична цел: Хора за хората и работа в мрежа

Общата цел на проекта е да се създаде Мрежа „Млади художници за устойчиво развитие“ чрез инвестиции в изкуство, проучвания, стратегически мерки и организиране на мрежови събития.

Въведение

Периодът на преход, в който навлезе в нашата страна, обуславя промени във всички сфери на социалния живот. Следователно радикалните промени обхващат сферата на културата, особено културната политика.

За да се даде възможност за планиране и провеждане на реформи в сферата на културата и изкуството, е необходимо да се изследва настоящата ситуация в културния живот на всички социални слоеве, особено младите хора, населението, чиито членове представляват носителите на социалното развитие в бъдещето. Получените данни могат да бъдат анализирани успоредно с предишните резултати в тази област в страната и света, с цел определяне на съвременните тенденции за развитие в интересите и културното творчество на младото поколение. Също така, изследването трябва да предостави основа за създаване на база данни за културния живот и културните нужди на младите хора в културния живот като цяло в Сърбия, която да се използва за определяне на стратегията за бъдещо културно развитие на младите хора.

Изследванията на културния живот, които могат да се впишат в комплекс от изследвания на културния живот на младежта като цяло, днес имат много голямо социално значение. Трябва да се подчертае, че тази тема е много сложна, като се има предвид, че теоретично и емпирично е недостатъчно проучена у нас. Задачата на такова изследване е много сложна, тъй като включва населението, за което времената на големи социални кризи оставят най-много следи. Обществото, в което живеем, се характеризира значително с процеси на (само) унищожение, които в някои области на социалната реалност са достигнали етап, в който е оправдано да се говори за унищожено общество.

Криза на идентичността, психологическа тежест, срив на ценностната система, безнадеждност, икономическа зависимост поради безработица са последствията, които са тясно свързани със социално-икономическата и културно-историческата ситуация в обществото. Настоящият момент от развитието на нашето общество бележи дълбоко противоречивия характер на социалната артикулация на живота, където основните противоречия водят до голяма степен на острота, която пряко или

косвено засяга младите хора, тяхното текущо положение и житейски перспективи. Следователно развитието на научните изследвания и организираното изучаване на младите хора, което в нашите социални науки не се е развило по подходящ начин или в необходимата степен, днес се явява като социална и научна потребност от особено значение. Научно обоснована основа може да осигури стимул за по-голяма ангажираност на младите хора, да създаде възможност за разглеждане на ключови проблеми на съвременния живот и тяхното бъдеще чрез отчитане на собствената им позиция в обществото.

Изследването на културния живот на младите хора в Сърбия, във всичките му аспекти, може да ни накара да се заемем с някои важни въпроси относно бъдещето на обществото, в което живеем, и по-младите поколения като цяло.

В ситуация на липса на емпирични изследвания от този вид, поставената по този начин проектна задача и нейното научно изпълнение могат да допринесат за по-доброто разбиране на позицията и перспективата на младите хора в нашата социална реалност. А именно перспективата на обществото през следващия период до голяма степен зависи от перспективата на днешното младежко население.

Интересите в културния живот могат да се определят оперативно като специфичен начин за комуникация с културни блага, а самото понятие за културен живот може да се определи като:

1. съдържание, обхват и форма на културно потребление;
2. културен и социален активизъм (културно творение, разпространение на културни ценности);
3. присъствието на култура в ежедневието (култура на живота)

Не са редки изследванията на интерес, чиито автори изобщо не дефинират термина интерес, вероятно защото вярват, че това е много обща категория, която е много трудно да бъде дефинирана формално, или категория, чието значение е общоизвестно. Има многобройни определения, които не отговарят на много причини. Такива са например отрицателни, непълни дефиниции (дадена е само част

от съдържанието на понятието за интерес) и оперативни дефиниции, които определят интереса изключително въз основа на използваните процедури за измерване. Вярно е, че теоретично обосновават дефиниции са рядкост. Важно е дефиницията на интерес, както и всяка подобна теоретична концепция, да се извлече от по-широко разбиране (обикновено някои теории за личността), след това понятието за интерес да попада в по-обща категория и да посочи конкретна разлика. Досега авторите, които се опитаха да определят интереса, посочиха, че за съдържанието на този термин е важно той да е мотивационно свойство, да е разположение, да е оцветен в стойност, да е афективно състояние (положителна емоция), трайно положително отношение, социално приемлива дейност селективна ориентация и културни нужди. Съвсем сигурно е, че никоя дефиниция не може да обхване всички тези разпоредби, но не бива да се забравя, че дефиницията предполага подчертаване на основните разпоредби на изследването, в което се прилага. В нашето изследване използвахме следната дефиниция за интерес: *Интересите са форма на ценност, която се характеризира със заетост на съзнанието с любимо съдържание (чувство на обсебеност) и/или ангажиране в дейност, на която индивидът придава определена стойност.*

Терминът *културно участие* съчетава културно-производствени дейности (занимаване с изкуство или някакво творческо хоби) и два вида културна консумация (посещения на културни институции и събития - така наречената „обществена културна приемна“ и приемане на културно съдържание у дома - така наречената „частна културна рецепция“). което обикновено се осъществява чрез средствата за масова информация). Изследванията на културното потребление са много по-широко разпространени и изследванията върху културните нужди, интереси, навици и дейности обикновено имат тази теоретична основа. По-голямото разпространение на изследването на културното потребление е логично, когато се вземе предвид фактът, че по-голямата част от членовете на обществото участват в дейности за културно потребление, докато относително малък брой членове на обществото участват в културно производство. Поради участието на повечето членове на обществото в културното потребление, то представлява значителна

сфера на интерес на културната индустрия, културните институции, маркетинговите агенции, но все повече и на политическите институции. Трябва също да се подчертае, че от съвременната теория за културното потребление те се разделят на две групи. Първата група са теории, които свързват дейностите на културното потребление със социалните класи, докато втората група са теории, които вярват, че в съвременните постиндустриални общества връзките между културното потребление и социалните класи губят значение (теорията за „социалната държава“, теорията за „новата средна класа“). и теорията за „новите идентичности“).

В изследванията върху културното потребление обикновено различаваме четири основни подхода, които биха могли да бъдат определени като *социологически, икономически, психологически и маркетингов* подход.

Основният социологически подход към изследванията на културното потребление се опитва да установи и изследва връзката между културното потребление и основните социални форми на групиране (пол, възрастова група, етническа група, класа и др.), Която се установява чрез консумацията на определени произведения, дейности и събития, които се считат за определящи принадлежащи към тези социални групи. Основното предположение, лежащо в основата на този подход, е, че „обектите“ на потребление (произведения на изкуството, жанрове, видове дейности) са носители на ясни значения, които изразяват идентичността на социалните колективи, така че е възможно, с добро познаване на културни обекти (видове културни дейности) , произведения на изкуството, жанрове и др.) директно заключават за вкусовете на членовете на тези групи. Основен проблем с тази концепция обаче е, че тя предполага, че културните обекти притежават стабилни значения, които надхвърлят социално-историческите условия (контексти), в които са възникнали или, от които са неразделна част. Също така, в днешното време, което се характеризира с припокриващи се и смесени вкусове и навици на различни социални слоеве и групи, изчезването на разликата между елитна и масова култура, споменатото предположение се оказва неадекватно. От друга страна, днес съществуват много влиятелни концепции, основани на факта, че в постмодерните

общества връзката между културното потребление и социалните колективи се прекъсва. За разлика от този основен социологически подход, съществува т.нар постструктуралистски подход за изследване на връзката между социалните групи и културното участие, чийто основен принцип е, че значенията на обектите и дейностите се конституират чрез действията на индивидите в определени социално-исторически условия, така че някои „културни продукти“ могат да имат различни интерпретации и употреба. Това на практика означава, че едни и същи форми на поведение в културното потребление могат да имат различни значения, но също така, че едни и същи „културни продукти“ могат да имат различни интерпретации и начини за използване за членовете на различни социални групи. За разлика от психологическия и традиционния социологически подход, който разглежда моделите на потребление като характеристики на индивидите, които са общи за определени групи хора, постструктуралистският подход разглежда тези явления като основни социални феномени. При този подход културните поведения и обекти нямат иманентни значения, но техните значения се формират чрез установяване на символни граници според културното поведение и обекти, по отношение на които те подчертават своето разнообразие. Потребителските модели не се разглеждат изолирано, но техните значения се разбират по отношение на алтернативните модели на потребление, на които те се противопоставят.

В икономическия подход към изследването на културното потребление в основата е съотношението на заплатите и разходите, докато индивидуалните нужди и вкусове се третират като „такива“, които зависят от много социално-демографски и психологически фактори. При този подход нивото на участие в културното потребление (участие) зависи от съотношението между разходите за участие в културна дейност и разходите за някои алтернативни начини за прекарване на свободното време. Тук обаче трябва да се подчертае, че предишни изследвания върху културното потребление показват, че въздействието на чисто икономически фактори върху културното участие е относително малко и че тяхното въздействие е по-изразено чрез промени в предпочитанията на някои пред други културни събития

в зависимост от увеличението на разходите (най-често цената на билетите) на определени културни събития.

Психологическият подход към изследването и изследването на културното потребление се основава на предположението, че психологическите характеристики на индивидите, техните черти на характера и ценностни системи структурират начините на културно потребление, но също така и бъдещите тенденции в потреблението. Двата най-често срещани подхода на практика са системите за категоризация на публиката Ценности и стилове на живот /*Values and Life-styles*/ (VALS) и Списъкът на ценностите / *The List of Values*/ (LOV). И двата подхода се развиха като критика на маркетинговите практики. Същността на тези подходи е опит вместо да се анализира връзката между социално-демографските характеристики на потребителите и техните потребителски дейности, да се анализират тези взаимоотношения чрез психологическия профил на потребителите, който съчетава социалните фактори и съществуващите психологически теории за личността и ценностите.

Съвременният маркетингов подход към изследването на културното потребление е насочен към сегментиране на пазара и, въз основа на това, развитието на т.нар. целенасочен маркетинг. Разбира се, този подход има строго практически амбиции, без никакъв опит да допринесе за развитието на теоретични принципи и знания. Процесът на сегментиране на пазара се основава на подход, който в основата си има виждането, че потенциалната аудитория не е уникална, а се състои от групи лица, които имат сходни характеристики, нужди и дейности по потребление, така че потенциалната аудитория може да бъде разделена на тези групи, по отношение на които разработване на специфични маркетингови стратегии.

Във връзка с тези изследователски подходи, които споменахме, можем да заявим, че изследването на културния живот и нуждите на учениците в Сърбия има характеристиките на традиционния социологически подход (характеристиките на културното участие се наблюдават във връзка с важността на дейностите) част от изследването е на описателно ниво).

От заглавието на самата тема на изследването става ясно, че понятието култура е в центъра на нашия интерес. Терминът *култура* произхожда от латински *cultus* - обработка, отглеждане, грижа. Използвайки метода на приспадане, имаме предвид култура в най-широкия смисъл на думата:

КОМПЛЕКТ ОТ ВСИЧКИ ПРОМЕНИ И ТВОРБИ, СЪЗДАДЕНИ В ПРИРОДАТА, ОБЩЕСТВОТО И ЧОВЕШКАТА МИСЪЛ, КАТО ПОСЛЕДСТВИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ ДЕЙСТВИЯ, ЧИЯТО ЦЕЛ Е ПО-ЛЕСНО ПОДКРЕПА, ПРОДЪЛЖЕНИЕ И НАПРЕДЪК НА ЧОВЕЧЕСТВОТО.

Следователно, така широко разбираемият състав на културата включва - инструменти, прибори, украшения, облекло, т.е. материалната култура, след това духовната култура (обичаи, социални и политически институции, религията, изкуството и произведенията на изкуството, езика, науката, игрите, изобретенията). Също така, под култура можем да разбираме развитието на определени способности на ума или тялото чрез подходящи упражнения, възпитание (напр. физическа култура, музикална култура) и характера на човека, формиран от този процес на образование, т.е. процес на образование, който е дал този характер.

Културата е много тясно свързана с напредъка и прогреса в обществото, една от централните концепции на науката за обществото и политиката. Напредъкът е най-общият резултат от положителното движение на обществото (т.е. определени области на социалния живот - политика, икономика, наука, култура и изкуство, право, философия, морал и др.), Което води до улесняване на поддържането и удължаването на човешкия вид и ускоряване на тези процеси. Напредъкът се проявява в реализирането на по-високи социални ценности, усъвършенстване на техниката, увеличаване на броя на нуждите и по-пълно задоволяване на тези нужди и увеличаване на степента на лично и социално удовлетворение.

Субкултурата (субкултура) и *контракултурата* (контракултура) трябва да бъдат разграничени от общото понятие за култура. Субкултурите са относително сплотени културни системи, чиито носители са отделни социални групи. Също така, това могат да бъдат определени културни области (например градски, селски, младежки или европейски, американски, източни субкултури).

Докато антикултурните феномени могат да се определят като културни феномени, които обикновено се срещат при условия:

- а) когато даден индивид или социална група е принуден да бъде лишен от определени лични и социални ценности (репутация, избор на професия, работа, доходи, образование и др.);
- б) когато има нарушение в ценностната система на този индивид, т.е. социален контрол.

Терминът *контракултура* първоначално се използва заедно с термина *субкултура* в криминологията, за да обясни поведението и нагласите на различни социални групи и индивиди, които са в противоречие с общоприетите начини на мислене и поведение, за да се използва от Yinger в смисъл на *култура, която има противоположни ценности от противоположната му култура*.

Културата също е част от самия човек и когато казваме културен човек, имаме предвид културни навици и нужди, знания, контакт с културното наследство, които човек придобива и приема през живота си в социалната общност, което означава, че човек възприема културата на едно общество образование, социализация, в дадено общество чрез семейството, училището и групите, към които принадлежи. Трябва да споменем и едно важно явление в областта на културата - енкултурацията. Той представлява влиянието, което възниква, когато човек влезе в културен контакт с една или повече културни групи. Това е вид социализация, чрез която индивидът става член на социална група (политическа, културна), като приема определени ценности.

Терминът *масова култура* (мас-култура - англ. *Mass-Culture*) е по-нов и се използва в различни значения. Като се има предвид, че този тип култура е много разпространен в съвременното общество, е необходимо да се определи по-точно.

Първото значение на термина е свързано с демократичните движения от края на 18 век, които изискват резултатите от прогреса на човешкото общество, човешката цивилизация, в техническа, икономическа, културна област да станат достъпни за повечето народи. Първоначално това бяха най-вече искания за повишена грамотност и образование на населението. На такава масова култура, която би повдигнала цели социални класи, пренебрегвани преди това в културно отношение и ще ги доближи до постиженията на духовната култура, беше противопоставена, както като концепция, така и като практическо искане, т.нар. аристократична култура (аристокрация в културата), т.е. фактът, че резултатите от духовната и материалната култура се радват само на една привилегирована социална група.

Второто значение на термина е тясно свързано с развитието на средствата за масова информация и сближаването на основните образователни и други институции (безплатно и по-късно задължително начално образование) с обикновения човек. Бързото развитие на техниката и технологиите изисква по-квалифицирана работна сила, така че днес средното образование е минимумът за изпълнение на малко по-сложна работа. Това направи средствата за масова комуникация (радио, телевизия, преса, Интернет) достъпни за по-широки слоеве. Културното съдържание, което се предава по този начин, с търговска цел, но понякога поради пропаганда и дори образователни причини, се адаптира към нивото

на социалните групи, за които е предназначено (опростено съдържание, символи, които повечето разбират).

Третото значение на термина произлиза от второто, но с позоваване на понятието *масово общество*. А именно носителите на тази идея вярват, че разпространяваната от масмедииите култура не е култура, която дърпа обществото напред (като го принуждава да приема все повече и повече стандарти на мнение), а култура, която разпространява посредствеността, при която потребителите стават пасивни обекти, които лесно се манипулират. , без способността да преценяват сами. Следователно може да се каже, че в основата си *масовата култура оказва антикултурно влияние*.

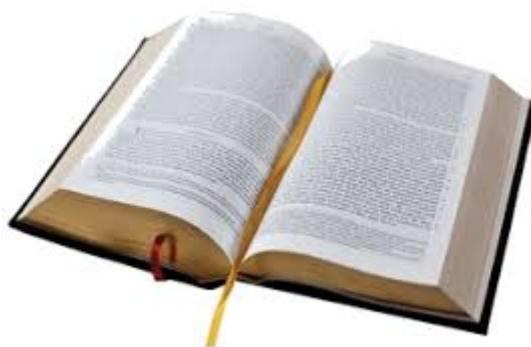
Изхождайки от общото понятие за култура, понятието културен живот, т.е. явлението, за което се отнася това изследване, в най-широкия смисъл можем да го определим като съвкупност от интерес към съответните културни ценности в непосредствената среда и участие в създаването на културни блага. От друга страна, трябва да подчертаем, че в концепцията за културен живот (в рамките на културата като съвкупност от социални отношения) трябва да разграничаваме специални форми на културно изразяване като: култура на труда, жилища, техническа култура, политическа култура, речева култура, култура на междуличностни отношения, материална култура, физическа култура и др.

Интересът към културата, като един от най-важните показатели за нивото и качеството на *културното потребление*, може да се разглежда като честотата на посещенията на някои от културните събития (кино, театър, концерт, литературна вечер, музей, галерия и др.).

Културните нужди са част от мотивационната структура на човека и представляват цели, които се постигат чрез символична комуникация. Терминът културна нужда обаче се счита за относително остарял в съвременната социология. Една от най-важните причини е използването на този термин в социалистическата и марксистката изследователска практика. Днес терминът културни интереси се използва много по-често, което е в унисон със съвременните постмодерни теории, които подчертават нестабилността на интересите и идентичностите, които се изграждат чрез тях. Основната причина, поради която решихме да използваме този анахронистичен термин, за да обозначим един аспект на културните практики, е, че резултатите от емпиричните изследвания в тази област у нас показват, че културните интереси са относително стабилни и приемат характеристиките на нуждите. От друга страна, въпреки голямото разнообразие от културни интереси, резултатите от изследванията показват, че културните интереси са социално оформени, т.е. че техните вариации се движат в ясно очертани граници.

Четенето и честотата на четене трябва да бъдат отделени като специална форма на културен интерес.

А именно, тъй като обектите на планираното изследване са млади хора, които са свързани с книгата, която е неразделна част от тяхното ежедневие, може да се приеме, че тази дейност е много разпространена и много стабилна в рамките на тази социална група, така че трябва да ѝ се обърне повече внимание. Трябва обаче да се вземе предвид разликата между четенето на професионална литература по учебници и четенето за собствена конструкция и информиране, т.е. чрез методично използване на книгата според обстоятелствата и личния интерес.

Какви са мотивите на човек, който вземе предмет, наречен книга? Каквото и да е значението на френската дума лекция, във всеки случай това е един вид комуникация. Така че четенето означава общуване, но четенето все още се различава от другите видове комуникация. Комуникацията между нотификатора и нотификатора е непряка. Четенето не е разговор, нито кореспонденция в смисъл на писане на писма. Веднага след като човек избере книга, той взема решение за определен тип съобщение. Той предполага предварително какво ще бъде съдържанието на съобщението и се надява да извлече нещо от приложението на това послание: забавление, информация, духовно обогатяване, потвърждение на собствените си идеи. На какво могат да се основават предположенията на бъдещия читател да избере определена книга? Името и репутацията на автора на книгата са от голямо значение, както и заглавието, илюстрациите, дебелината на книгата, дължината на главата, но също и вида на отпечатаните букви - всичко това са елементи, поради които потенциалният читател може да избере или отхвърли определено съобщение. Принтерите, издателите, библиотекарите и търговците обаче също са отговорни за достигане до съобщението. Те представляват начини за комуникация, които могат да отдалечат или по-близо до читателя писателя, т.е. съзнателно или несъзнателно да предотвратят или установят комуникация. Писателят, този, който изпраща известието, не познава този, в чиито ръце ще попадне посланието му. В литературата комуникацията е преди всичко разпространение и еднопосочно разпространение. От момента, в който е изпратено съобщението му, т.е. от момента на публикуването на произведението му, писателят вече не може да променя или коригира съдържанието му, не може да

контролира пътя, по който ще поеме, не може да определи онези, на които е изпратено, той не може да провери дали са го получили, нито може да насочи четенето и тълкуването на произведението си.

Съдържанието на комуникацията обаче също се променя в зависимост от това кой получава тази комуникация (съобщение). А именно, читателят участва в четенето с цялото си същество, като внася в този акт цялата си култура, всичките си настоящи психически настроения и всичко, което го заобикаля в момента. Читателят изгражда ново послание, в което част от прочетеното (мисълта на писателя) се слива със собствената му мисъл. По този начин посланието, дадено от писателя, по-късно се променя в зависимост от психичната структура на всеки отделен читател.

Разбира се, известно е, че нивото и качеството на *културните интереси се влияят от т.нар. културно предложение, т.е. представяне на определени културни институции в жизненото пространство на индивиди или групи.*

Културният и социален активизъм включва културно създаване и разпространение на културни ценности, т.е. участието на социална група или индивид в създаването на културни ценности. Участието в създаването на културни блага е най-прякото културно творение и като такова трябва да има значително място във всички изследвания в областта на културата. Този начин на участие в културния живот на една общност е от голямо значение за развитието на културата.

В по-ранната дефиниция на понятието културен живот има част, която посочва сегмент от този живот, който би могъл да се нарече *културни ценности*. Тъй като това е много важен термин, трябва да го представим по-подробно.

Веднага трябва да се подчертае, че критериите за оценка на творчеството в културата са неделими от основните критерии за определяне на ценности в обществото. Начинът, по който обществото оценява новосъздадени ценности, независимо дали са материални или духовни, показва връзката на това общество със себе си, следователно, с настоящето, но и с бъдещето. Неадекватната

социална оценка на културното творчество е стимулиращ и ограничаващ фактор за развитието на това творчество. По този начин социалната оценка е само една от основните форми на културна оценка в обществото. Друга такава форма е пазарната оценка. Социалната оценка се извършва чрез награди, които могат да се присъждат от журита, назначени от държавни органи или различни професионални органи. Освен това, освен награди, награди и подобни социални признания, културното творчество се оценява професионално, чрез квалифицирана критика в професионални списания, преса, радио и телевизия или на публични форуми.

Пазарната оценка на културните ценности зависи от стоково-паричните отношения, законите за търсене и предлагане и развитието на масовата култура (чиито стойности се определят главно от пазарните закони, т.е. колко могат да бъдат продадени). Но пазарното определяне на културните ценности е фундаментално противоречиво. А именно, пазарната система може да бъде манипулирана, така че например със значително увеличено предлагане на псевдокултурни продукти, да създадем илюзията, че такива продукти се търсят на пазара. Още по-добра илюстрация е броят на продадените билети за филм, тъй като обикновено броят на продадените билети (рейтинги) определя успеха на даден филм, но въз основа на този брой броят на зрителите, които са харесали филма и които не, е неизвестен. Оставянето на пазара за определяне на стойността води до ситуация, в която определени видове културни дейности не могат да оцелеят, защото би се случило автентичен културен продукт да не бъде адекватно пазарно оценен (не може да бъде продаден по такъв начин, че да носи печалба). В сегашното състояние на нашето общество, където средствата за култура намаляват, се *създава благоприятен климат за налагане на тезата, че всичко, което се продава добре, е добро и в културата.*

Ролята на културните институции и служителите в културата е много важна при определянето на ценностите, което е част от социалната оценка. Културните институции са много важни във всички държави, включително и в нашата, защото се занимават с творчество в културата и в същото време дават възможност за

дейността на много творци и художници. Без тези институции личната работа на творци и художници би била почти анонимна и културните ценности, които биха били създадени, нямаше да бъдат използвани адекватно, т.е. те нямаше да могат да потвърдят реалната си стойност публично (за което в крайна сметка бяха предназначени). *Създателите и служителите в културата обаче не са най-важният фактор за оценяване на цялостното културно творчество*, тъй като без тях няма институции или друг вид мярка за стойността на дадено произведение.

В края на представянето на факторите, които влияят върху определянето на стойността, трябва да представим и влиянието на „интереса“ върху оценката. Този проблем може да бъде обобщен във въпроса: дали оценката, която се основава на интереса на тези, които оценяват, винаги изхожда от критерия за стойност или текущите интереси могат да надделеят? От една страна, ако има по-малък брой лица, които участват в него, тогава възможността за определяне на лихвената стойност е много по-голяма, което е пряко в ущърб на оценяваните стоки. От друга страна, ако субектите, които ценят, се интересуват по-малко, логиката на нещата диктува, тогава критериите за стойност биха били по-уважавани.

Освен това е необходимо да се изясни концептуалната разлика между термините младеж и младеж. Между другото, тази разлика представлява една от най-проблемните точки в теорията за младежта: *разграничението между влиянието на биологичните и социалните фактори при появата на някои специфични видове диференциация*.

Терминът *младеж* се отнася до група хора, които са в определен етап от жизнения цикъл, през който преминава всеки индивид и който се нарича младост или период на израстване и съзряване. Този етап има своите биопсихологични характеристики и като такъв представлява универсално явление във всички общества за всички индивиди. От друга страна, социологията и антропологията твърдят, че няма общество, на който и да е етап от историческото развитие, което да не признава възрастовата структура и като се има предвид, че тази структура не диференцира

своите очаквания и отношение към индивидите в различни възрастови групи. Но там, където определено общество ще определи границата на младостта и в какви отношения младите хора ще бъдат поставени спрямо възрастните, това принадлежи към областта на историко-културната и социална обусловеност и следователно е обект на голяма вариабилност. По този начин терминът *млад* концептуално се отнася до естествен закон на човешкия живот и от социологическа гледна точка се използва като съвкупност от хора, на които е общо да бъдат във възрастта на съзряване и израстване, и може да има значение само като статична категория.

Социологическото познание стигна до начин, по който може успешно да развие основна идея и теоретична отправна точка - идеята, че дискусии и изследванията върху младежта трябва да бъдат създадени като дискусии и изследвания върху обществото и обратно. Това е стратегия, която, докато наблюдава и се опитва да изясни и разбере специфични прояви на младежкото поведение, не изпуска от поглед социалната структура и процесите, които протичат в нея. В този контекст интересите на най-важните участници във всяко изследване на културата и процеса в тази част от социалната структура се различават. Най-важните интереси на културните изследователи са свързани с откриването и разбирането на най-важните причини за културните вкусове и тяхната функция и значение както за индивида, така и за обществото като цяло, докато участниците в културната политика, независимо от тяхното ниво, се интересуват преди всичко от тенденциите в културното участие. , за социално-демографските характеристики и разпределението на потенциалната аудитория, но също така и за най-важните причини, които допринасят или възпрепятстват това участие.

Терминът *младеж* носи различно концептуално значение. Като цяло той би посочил историческата и социална обусловеност и същността на група млади хора. Следователно младежта трябва да означава специфичен исторически социален ред, чрез който младите хора са социално дефинирани, поставени в социалното пространство и социално регулират процеса на своето съзряване. Въз основа на

всичко по-горе, терминът *младеж* трябва да бъде запазен за появата на социокултурно творение и самопроизводство на млади хора като специална историческа формация, в търсене на идентификация и създаване на лична идентичност на индивидите, които я съставят. Въпреки това, младежта не трябва да се разглежда изключително като продукт на организацията на човешкия живот и човешките общности в определен начин на производство, но и като феномен на самоизграждане на социална група, основана на общо търсене на идентификация и лична идентичност.

МЛАДЕЖКАТА КУЛТУРА В ОГЛЕДАЛОТО НА МЕДИИТЕ

Въз основа на анализирания корпус от вестникарски текстове и телевизионни репортажи могат да бъдат приети следните заключения относно медийното представителство на младежката култура:

- ☐ младежката култура е маргинализирана по отношение на други културни теми,
 - ☐ младите хора са обекти, а не субекти на текстове/статии, в които е тематизирано тяхното културно участие (не са адресати),
 - ☐ младите хора са прожектори - младежката култура се отчита с цел популяризиране на различни институции и утвърдени личности, а не младежка култура като такава,
 - ☐ младите хора не са адресати на съобщения, съдържащи текстове/статии за техните културни дейности,
- проблемите, с които се сблъскват младите хора в областта на културата, не са актуална социална тема, няма консенсус в обществото относно спешната необходимост от решаване на тези проблеми (препятствия), нито дори по-силно формулирана воля за третиране на недостатъчното културно участие сериозно и отговорно в медийната сфера.
- ☐ Медиите не са източник на положителни идентификационни модели в областта на културното участие на младите хора.

С други думи, четене на ежедневната преса и гледане на информативна телевизионна програма читателят/зрителят идва до заключение, че младите хора са пасивни и незаинтересовани, че младите хора нямат културни интереси и културни навици, че културата е нещо, което не ги засяга и че те не допринасят за това.

Има редица въпроси, които възникват, когато се сблъскате с този образ на младежката култура в медии. Трябва ли да приемем „истината за младежта в Сърбия“? Защо обществеността е изложена на негативен образ на младежката

култура? Не би ли било по-целесъобразно да представим младите хора като активни, креативни, самосъзнателни, креативно ориентирани, ако младите хора са *нашето бъдеще*. Защото, ако социологическите изследвания покажат, че младите хора участват зле в културно отношение, няма ли да бъде по-ефективно, предвид потенциала на медиите, дори да поставим *конструкция* за младите като изключително културно активни членове на обществото?

Няма ли това да има мотивационна роля и да утвърди желан модел на поведение? Или просто не е желан модел на поведение? Чийто интерес е да подчертае негативния имидж на младежката култура в медиите?

ОТ ДРУГАТА СТРАНА НА МЕДИЙНОТО ОГЛЕДАЛОТО

Въпросът, който може да се наложи да бъде зададен първо, е какво младите хора могат / трябва да направят за себе си, за своята култура, за медийното представяне на собствената си култура.

Какви са тактиките за потенциална съпротива?

Има ли място за съпротива?

Младежката култура е маргинализирана, наред с другото, защото младите хора не представляват релевантни центрове на властта в политически и икономически смисъл, т.е. не предоставят активна подкрепа на социално-икономическите механизми. Стойностите, които тази социална група наследява първоначално, се основават на логиката.

Капитал, който диктува структурата на медийната култура. Следователно негативното медийно представяне на тяхната култура е една от формите на опитомяване, манипулация и контрол. Защото това може да е ключът - винаги има опасност в полето, заплахата за системата, полето е пространство на потенциална подривна дейност. Младите хора преминават в полето на ежедневието, което е

противоположно на официалната тема и иконографията на политическата и икономическата власт.

Обаче, както показва Мишел дьо Серто в своите изследвания върху ежедневието, ежедневието, измисляйки се чрез безброй начини на браконьерство, това е поле, в което се артикулира съпротива срещу субектите на властта и силата на господството. Това е мястото на Другия, който присвоява кодовете на общителност и, като ги обръща, произвежда свои собствени значения, следователно поле, в което подчинените формулират собствения си опит и определят собствената си идентичност със своите тактики на потребление (вж. De Serto 2008). В контекста на медийната култура, по думите на друг автор, „за да могат хората да придобият истинска сила, те трябва да придобият знания за медийното производство, което ще им позволи да създадат съдържание, което след това да бъде представено на обществеността“. Засилената медийна активност би укрепила значително демокрацията, като позволи да се чуят различни гласове, които преди това бяха потиснати и маргинализирани” (Kelner 2004: 553). Гласовете на младите хора, наред с други.

В контекста, който разглеждаме, една от ключовите стратегии на младежката съпротива изглежда е *овладяването на медиите*, което означава да ги разберем, да ги подходим критично, да ги декодираме, да ги приемем творчески.

Разбира се, овладяването на медиите е само една от стратегиите и е необходимо тя да бъде придобита чрез социални условия, за да бъде утвърдена културата на младите хора - дори самата култура да бъде утвърдена като една от върховните ценности на обществото, в което живеем. да се направи. Разглеждайки перспективите на медийното образование, Дивна Вуксанович посочва, че „медийното образование не може да бъде постигнато без сравнителни образователни процеси, свързани с популяризирането на универсални културни ценности, които заедно с истински демократични процеси, възродени в реално общество, което утвърждава културата и образованието като самоцелни, а не средствата/инструментите за реализиране на нещо друго, позволява не само оцеляването на културата и основните ценности на гражданския свят, но и

хуманистичните основи на тези ценности, които поне в този момент стоят в пряка противоположност на така наречената фетишистка, технологично-икономическа идеология. медийни сфери” (Вуксанович 2008: 40).

На въпрос дали си струва да завършим песимистичните тонове, които формират имиджа на младежката култура в медиите, с оптимистично отношение към възможностите за осъзнаване и овластяване на младите хора, което носи медийна грамотност, и тяхната готовност за „партизанска война“ с медиите, нека отговорят.

ОЩЕ НЕЩО ЗА КУЛТУРАТА....

Според многобройни доклади и насоки на Съвета на Европа и ЮНЕСКО понятието култура е признато за много важна част от човешкото съществуване, което му позволява да изразява себе си, да оценява критично, да развива личността си и по този начин да стане уникален в своята социална и културна среда. В допълнение към значително въздействие върху човека като личност, културата допринася и за развитието на обществото като цяло чрез натрупване на човешки знания и капитал („human growth“) и по отношение на икономическите и социалните резултати, с които е свързана.

Според френския социолог Бурдийо (Pierre Bourdieu), човешкият културен капитал, който той придобива или наследява в семейството през живота си под формата на физически и психически нагласи, културни блага и академични квалификации, освен икономически и социални, е в основата на обществото.

Фактът, че бъдещето на всяка държава и общество са нейните млади хора, е казван и написан много пъти. Техните амбиции, чувствителност и ценности са основните основи за развитието на една държава. Следователно, така нареченото бъдеще и култура, като много важен елемент от устойчивото развитие, трябва да съществуват

в постоянна и силна връзка. Културата и изкуството създават необходимите условия за социално сближаване, индивидуално развитие и създаване на критично мислене за външния свят, поради което е особено важно младите хора да бъдат редовно изложени на изкуството и културата и времето им да е изпълнено с творчески дейности в детството и юношеството.

Творческите дейности, представени в живота на младите хора, най-често са свързани с търговската и популярната култура и представляват значителни средства за тяхната комуникация и независимост. Новите технологии също са феномен, който много често заема най-важното място и съответства на скоростта и ритъма на живота на младите хора. От друга страна, високата култура и традиционните изкуства не присъстват в ежедневието на младите хора, те обикновено ги намират за скучни, не ги разбират или се чувстват принудени да им обърнат внимание. Необходимо е културната политика да включва мерки, които ще дадат шанс на младите хора да придобият уменията, необходими за разбиране и зачитане на високата култура и да ги доближат до традиционните изкуства и високата култура по интересен и нетрадиционен начин, което може да бъде постигнато чрез свързване на нови технологии, популярна и висока култура.

Приемането и разпространението на културно съдържание може да бъде организирано и спонтанно. Спонтанното възприемане на култура, инкултурация е най-динамично в семейството, местната общност и групата от връстници. Според Предраг Цветиканин и неговата „хипотеза за културна адаптация“ и „хипотеза за първична социализация“, неформалното образование, получено в семейството, формира културните нужди и навици през детството и младостта. Колко активни ще бъдат в потреблението и кои културни продукти ще консумират децата и младежите, зависи от образованието, професията и културното участие на техните родители. Въз основа на изследването на Предраг Цветичанин може да се каже, че консумирането на културно съдържание е рядко явление в средното семейство в Сърбия. Четенето на книги, посещението на музеи, театри и галерии не са част от ежедневието на възрастните, което пряко влияе върху културното развитие на

децата им. Въз основа на тези факти, както и на факта, че ранните преживявания с изкуството оказват значително влияние върху бъдещото развитие на културните нужди и навици, може да се каже, че първичната социализация на средностатистическото дете в Сърбия не включва в достатъчна степен културно съдържание, поради което е възможно да се развива в бъдеще, редовен почитател и консуматор на изкуство и култура, значително намален. В културната атмосфера на семейството се развива дете, което ще приеме и изгради такава ценностна система, ще развие интереси, наклонности и вкусове, които само частично ще бъдат модифицирани от влиянието на други фактори в ситуация, когато повечето хора в Сърбия нямат развити културни потребности. ниска, нараства значението на ролята на училищата и културните институции за формиране на културните нужди на младите хора.

Правото на култура

Културата, като важна част от човешкото съществуване и националната идентичност, е свързана с правни инструменти и е неразделна част от конституционните рамки и правила, основани на международни документи, приети и провъзгласени от ООН. Правата на културно участие и личностно развитие чрез култура и образование са дефинирани и включени в членове 22, 26 и 27 от Всеобщата декларация за правата на човека, както и в членове 12, 13, 15, 17, 29, 30 и 31 от Конвенцията за правата на детето. Според тези документи всяко дете и младеж има право на достъп до културно съдържание в едно общество. Липсата на власт, пари, образование на родителите или географско местоположение не трябва да има отрицателно въздействие върху тяхното културно участие. Образованието трябва също да включва качествени програми за културно развитие за деца и младежи, както е определено в тези документи. С ратифицирането на Конвенцията за правата на детето, Сърбия се задължи да представи на Комитета по правата на детето, в съответствие с член 44 от Конвенцията, първоначални и периодични доклади за прилагането на Конвенцията и зачитането на гарантираните права на детето. Следователно правителството на Република Сърбия има задължение да

разработва културна политика в съответствие с Конвенцията и член 31 и да насърчава и насърчава възможностите за участие на децата в културни и артистични дейности.

Художествено образование

Както вече споменахме, международни декларации и конвенции са създадени, за да гарантират равни възможности и право на образование и културно участие на всеки млад и възрастен. Причината, поради която художественото образование е необходимо в образователната система, произтича от споменатите права. По този начин културата и изкуството в образованието са универсално човешко право, което може да доведе до пълното развитие на индивида и неговото разбиране и уважение към културата, изкуството, художниците и тяхното творчество, което е от решаващо значение за запазването на културата и културното наследство на всяка нация. Включването на изкуството в образователни програми има положителен ефект върху различни сегменти на развитие: интелектуално, културно, естетическо, творческо, морално, емоционално, физическо, лично, както и социално. Различните форми на изкуството (музика, визуални изкуства, танци и др.) Се основават на различни концепции и идеи. Разбирането на такива концепции може да доведе до пълно развитие на интелектуалните способности, естетическата чувствителност и преценката. Днес в обществото на 21-ви век се изисква работна сила с иновативна и креативна енергия, адаптивна и находчива за решаване на проблеми. Художественото образование обогатява децата и младежите с тези умения, като им дава възможност да изразяват себе си, да наблюдават критично околната среда и да участват активно в различни аспекти на човешкото съществуване. Изкуството може да бъде включено в образованието по два начина: под формата на специални предмети от различни художествени дисциплини, които развиват художествени умения и уважение към изкуството, или може да се използва като образователен метод, чрез който формите на изкуството са включени в цялата учебна програма. Този подход за придобиване на знания дава възможност за задълбочаване на разбирането на различни предмети (театрален израз или музика се използва за

изучаване на езици и др.). Художественото образование под формата на специални предмети в учебната програма може да има три измерения. Първият е изучаването на произведения на изкуството, чрез които ученикът придобива знания чрез изследване и изучаване на формата на изкуството и неговата позиция в историята. Вторият е пряк контакт и взаимодействие с произведението на изкуството (книги, концерти, изложби, филми и др.). Участието в създаването на изкуството е третото измерение на художественото образование, чрез което ученикът придобива знания чрез своята художествена практика. Всички споменати начини за включване на изкуството в образователната система са необходими за положителното развитие на децата и младежите. „Теорията на културните модели признава училището като важен фактор за формиране на културни потребности, навици и интереси, чрез които човек развива личността си, така че да действа активно, да произвежда, да създава нови материални и духовни ценности, да се радва на съществуващи, да общува. Тъй като те зависят от образованието, както и от други културни, социални и материални фактори, е необходимо да има функционална връзка между образователната и културната политика.“

КОЙ СЕ ЗАНИМАВА С ВЪПРОСИ НА КУЛТУРНОТО РАЗВИТИЕ ЗА МЛАДИТЕ ХОРА В СЪРБИЯ

Министерството на културата на Република Сърбия е едно от трите министерства в Сърбия, които се занимават с въпроси на културното развитие за младите хора. Официалната културна политика за деца и младежи в Сърбия не е определена. След промените от 5 октомври основните цели на културната политика бяха децентрализация на културата, създаване на нова правна рамка за културата (хармонизация с европейските стандарти), установяване на модерно, ефективно и креативно управление в културата, опазване на културното наследство и развитие на творчеството и художествената продукция. След смяната на правителството новото министерство си постави нови цели. Основните цели включват въвеждане на нови стандарти за културна политика, развитие и модернизация на културните институции, опазване на културното наследство, създаване на условия за развитие на творчеството във всички видове изкуство и равнопоставено културно развитие на цялата територия - децентрализация. Както се вижда, въпреки че културната политика за деца и младежи не е дефинирана, проблемите и целите, свързани с нея, не са сред настоящите, както и предишните цели на културната политика. Също така няма официален план или стратегия, дефинирани от това министерство, които да компенсират липсата на културна политика за децата и младежите. Министерството на културата сформира работна група за развитие на културата за деца и младежи, чиято задача е да създаде и определи стратегия за стимулиране на развитието на културата за деца, анализ на текущата ситуация, свързана с тази област, анализ на медиите, разработване и създаване на програми за стимулиране на детското културно производство, деца, както и наблюдение и оценка на изпълнението на поставените задачи. Поради смяната на правителството тази работна група се е събрала само веднъж и няма официални резултати от нейната работа. Част от настоящия модел на културна политика, който включва култура за деца и младежи, са конкурси за финансиране на проекти, създадени в няколко области, едната от които включва културни програми за деца и младежи.

Министерството на образованието на Република Сърбия също се занимава с култура за деца и младежи под формата на разработване на програми за внедряване на художествено образование в образователната система.

Министерството на образованието на Република Сърбия се опитва да осигури образование, чрез което всяко дете трябва да постигне пълно интелектуално, емоционално, социално и психологическо развитие и да придобие качествени знания, умения и ценности, както и езикова, математическа, научна, художествена, културна, техническа и информационна грамотност. , необходими за живот и работа в съвременното общество. Една от основните цели на образованието в Сърбия е да развива творческите способности на децата, да възпитава креативността им, естетическото възприятие и вкус. Тази цел се постига чрез програми за художествено образование в образователни институции, които са включени в учебната програма на началните и средните училища (гимназии и професионални училища). Образованието по изкуства е представено в музикални и балетни училища, както и в училища по дизайн. Висшето художествено образование в Сърбия може да се придобие в областта на музиката, изобразителното изкуство, театъра, филма, радиото и телевизията, докато балетът, танците и хореографията не са представени в програмите за висше образование. Освен промените, въведени от новия Закон за образованието (семинари и извънкласни дейности от различни дисциплини: литература, музика, изобразително изкуство и драма), няма други значими програми за художествено образование. На практика е много често случаят, в който съдържанието на семинари и извънкласни дейности попълва формата, липсва новаторски и интересен начин за доближаване на изкуството до децата. Художественото образование съществува и извън училищната система.

Общинските културни центрове, културни институции и художници предлагат курсове, семинари и програми, но най-вече платени от участниците. Националният съвет за образование на Република Сърбия има ролята на консултативен орган в областта на образованието. Освен мониторинг и анализ на ситуацията в образованието на всички нива, той определя и насоките за развитие и

подобряване на качеството на художественото образование и участва в подготовката на стратегията за художествено образование.

Министерството на младежта и спорта на Република Сърбия, Сектор за младежта, провежда своите дейности с цел подобряване на положението и подобряване на качеството на живот на младите хора. Целта на този сектор е да предотврати споменатото по-горе „изтичане на мозъци“ (Сърбия - държава, от която младите хора няма да напуснат) чрез прилагане на мерки, които ще допринесат за подобряване на положението на младите хора. Една такава мярка е Фондът за млади таланти, както и различни програми и дейности в областта на младежката политика, образованието, неформалното образование, свободното време, доброволческия труд, културата, информацията и международното сътрудничество. младежта, което беше прието от правителството на Република Сърбия. За целите на изготвянето на стратегията, по инициатива на Министерството на младежта и спорта, Институтът по психология проведе изследване за ежедневието на младите хора в Сърбия. Фокусът на това изследване беше да се изследват начините, по които младите хора в Сърбия прекарват свободното си време. Бяха изследвани и техните ценностни ориентации, политически предпочитания и модели за подражание. Изследването отразява и проблемите, с които се сблъскват младите хора, както и излагането им на рисково поведение. Резултатите от изследването показват, че учениците от гимназията най-често прекарват свободното си време в разходки, гледане на телевизия и с мобилен телефон. След анализа на различни сегменти от свободното време може да се каже, че младите хора са предимно ориентирани към потребителите и не го прекарват активно и креативно. Техните навици за четене (една трета от анкетираните не четат книги или четат само това, което се дава в училище), изборът на съдържание, което следват в медиите (филми, сериали, „реалност“, спорт по телевизията), начинът, по който използват компютрите (за слушане на музика, играене на игри, „чат“), избор на място за излизане, лоша посещаемост на културни събития (почти половината от анкетираните, 45-47%, не посещават театри и музеи) и други данни сочат, че са в полза на съдържанието на „лекото забавление“. Резултатите също така показват, че

младите хора от по-малките общности имат много по-малко възможности и шансове за качествено запълнено свободно време, за разлика от връстниците си от Белград и други по-големи градове в Сърбия. Въз основа на това изследване може да се заключи, че популярната култура и новите технологии присъстват много в живота на младите хора. Това явление е неизбежно през 21-ви век и не трябва да има негативни последици за развитието на младите хора, но е необходимо да им се даде възможност да избират продукти от популярната култура с качествено съдържание. Сравнявайки резултатите от изследването на Предраг Цветичанин и изследването Ежедневието в Сърбия, стигаме до извода, че резултатите са много сходни. За възрастни, както и за млади хора, **телевизията е основният източник на културно съдържание**. И двете групи нямат развити навици за четене, но често слушат музика. Посещенията на музеи, театри, галерии и културни събития не са част от ежедневието им. Важността и връзката между неформалното образование, получено в семейството, и културните нужди и навици беше потвърдена за пореден път.

Националната стратегия за младежта, определена от Министерството на младежта и спорта и правителството на Република Сърбия, определя ролята на държавата спрямо младите хора, възможната роля на младите хора към обществото, както и начините за установяване на партньорство. Общите цели на стратегията са свързани с активната роля на младите хора в обществото, сътрудничеството на младите хора, равни възможности за всички млади хора, насърчаване и оценка на изключителни прояви и постижения на младите хора, подобряване на възможностите за качествено свободно време на младите хора и здраве и безопасност на младите хора. Поглед върху текущата ситуация и представяне на ситуацията във връзка с общите цели на стратегията беше постигнато чрез резултатите от вече споменатото изследване Ежедневието на младите хора в Сърбия. Стратегията определя единадесет общи цели или показатели на младежката политика, препоръчани от Съвета на Европа, три от които включват въпроси на културното развитие на младите хора и в този

смисъл са разработени конкретни цели и мерки и са определени отговорни органи за прилагането на тези мерки.

В рамките на конкретната цел за насърчаване на младите хора да участват активно в обществото се определя конкретна цел за подобряване на качеството и равномерното разпространение на програми, които допринасят за по-активно участие на младите хора. Насърчаването и оценяването на изключителни постижения и постижения на младите хора в различни области също е една от общите цели, която включва следните специфични цели на стратегията: **насърчаване развитието на млади изследователи, учени, спортисти, художници и иноватори за по-бърз икономически растеж и просперитет; области на културата и изкуството.** Подобряването на възможностите за качествено прекарване на свободното време на младите хора като обща цел включва и специфични цели, свързани с културното развитие на младите хора: създаване на система за анализ и мониторинг на ключовите нужди на младите хора и подкрепа на интервенционни програми и координиране на ключови участници в свободното време на национално, регионално и на местно ниво, насърчаване на активното участие на младите хора в създаването и прилагането на културни политики на всички нива и увеличаване на достъпността до културно съдържание, особено за младите хора в по-малки и по-бедни райони.

Този документ със своите общи и специфични цели обхваща важни сегменти от живота и развитието на младите хора, но за успешното му прилагане и изпълнение е необходимо да има добър контрол върху постигането на заложените цели на отговорните органи. Също така положителна черта е включването на младите хора във формирането на културна политика, въведена от тази стратегия. Създаването на младежки офиси в много общини в Сърбия подобри връзката и комуникацията при създаването на културна политика между младите хора и държавните институции. Общините обикновено имат подобни проблеми по отношение на културата на младежката политика, но някои от проблемите са специфични за всяка

община, така че е важно те да бъдат разгледани на местно ниво. Определянето и приемането на Националната стратегия за младежта и решаването на проблема с културното развитие на младите хора е много важно за Сърбия в този момент, но за да се развият „устойчиви“ културни нужди и навици, процесът на приближаване към изкуството и културата трябва да започне още в ранна детска възраст. Правителството на Република Сърбия и Съветът за правата на детето, консултативен орган към правителството, изготвиха стратегически документ, определящ общата политика на страната към децата. Този документ представлява Националния план за действие за децата (НПА), чрез който правителството на Сърбия изпълнява своите международни задължения, произтичащи от ратифицирането на Конвенцията за правата на детето и задълженията от някои други документи на ООН (Цели на хилядолетието за развитие и Светът, адаптиран към децата). НПА има за цел да спазва изцяло четирите основни принципа, които проникват във всички членове на Конвенцията: недискриминация, висши интереси на детето, право на живот, оцеляване и развитие и участие на деца. С този документ правителството на Сърбия определя краткосрочна, средносрочна и дългосрочна политика към децата, както и приоритетни проблеми: намаляване на детската бедност, качествено образование за всички деца, по-добро здраве за всички деца, подобряване на положението и правата на децата с увреждания, защита на деца без родителски грижи, защита на децата от малтретиране, пренебрегване, експлоатация и насилие, както и укрепване на капацитета на страната за справяне с детските проблеми. Стратегията гласи, че екологичната бедност, т.е. липсата на социално-културна инфраструктура, е форма на детска бедност, която оказва специфично въздействие върху ежедневието и развитието им и създава проблеми като неадекватно образование и липса на равни възможности за конструктивно и творческо отдиш. Една от основните цели на НПА е намаляването на бедността чрез дейности, определени в Стратегията за намаляване на бедността на правителството на Република Сърбия.

Други цели, които включват **културното развитие на децата и младежта**, са свързани с образованието и изграждането на специално разработено училище,

което ще осигури участието на децата в училищни и извънучилищни дейности и реализирането на правата на децата с увреждания чрез стимулиране на тяхното участие в културни и развлекателни програми. население. Както вече споменахме, правителството на Сърбия определи и определи структурата на НПА въз основа на най-важните и приоритетни въпроси. Въпреки факта, че няма културна политика за децата и има много недостатъци в тази област, освен вече споменатите цели, този документ не включва конкретни цели и дейности, свързани с развитието на културата за деца, което води до извода, че културната политика не е приоритет. Приемането на NPA е основата за разработването и приемането на Местен план за действие за децата (ЛПА) на общинско ниво. В някои области ЗЗД не е изпълнен изцяло поради чести промени в местното самоуправление и неопределени средства за изпълнение в общинските бюджети. НПО и независимите културни инициативи играят значителна роля за запълване на пропуските в официалната културна политика.

В Сърбия има неправителствени организации, които са признали значението на детското развитие и положението на младите хора в обществото и в този смисъл те организират своите дейности и проекти, създавайки подходяща основа за развитие на културата за деца и младежи. Центърът за правата на детето е организация с нестопанска цел, чиято основна цел е прилагането на Конвенцията за правата на детето. Дейностите на този център се извършват на цялата територия на Сърбия и освен прилагането на закони и политики за подобряване на защитата на правата на децата, те включват и доклади и публикации - резултатите от дългосрочен процес на наблюдение.

През 2008 г. Центърът за правата на детето подготви публикацията „Неуспех за реализиране на правата на детето в Сърбия“, която обхваща периода на първоначално докладване пред Комитета по правата на детето и съдържа информация за прилагането и реализацията на правата на децата в Сърбия. В споменатата публикация няма въпроси, свързани с член 31 от Конвенцията и едно от заключенията на коалицията от деца и младежи, събрана в Центъра за правата

на децата, е, че за децата културата и изкуството са едно от трите най-малко важни в живота им живот. Граждански инициативи - Асоциацията на гражданите за демокрация и гражданско образование оказва голямо влияние върху създаването на Министерството на младежта и спорта и разработи младежка програма като част от стратегията си за подобряване на положението и участието на младите хора в обществото. Въпреки че тази програма не включва дейности, свързани с развитието на младежката култура, като неразделна част от нея е дефинирана Програмата за изграждане на капацитет на Младежките офиси и младежки групи, която е от голямо значение за изпълнението на Националната младежка стратегия. Работата на други независими инициативи е свързана с *образователни проекти за деца и младежи в областта на музиката, танца, актьорството и театъра*.

Вземайки предвид ситуацията на недефинирана културна политика за децата и младежта, както и факта, че изкуството и културата са много важни за развитието на децата, а оттам и за развитието на обществото, дейностите и програмите на сръбския граждански сектор трябва да се развиват доколкото е възможно. компенсират недостатъците и насърчават разработването на официални културни политики за деца и младежи. Най-широко разпространените културни институции, които възпитават култура за деца и младежи в Сърбия, са театрите с програми от интерактивни и куклени представления, семинари и образователни програми. Детският театър присъства в Нови Сад, Суботица, Ниш и Крагуевац, докато в по-малките градове гостуващите представления са единственото театрално предложение за деца. Културните центрове на някои общини в Сърбия имат програми за деца и младежи, но детският културен център съществува само в Белград, Нови Сад и Ниш; с различните си програми той популяризира нашето културно наследство, организира детски международни събития и създава условия за развитие на детския потенциал. Културни програми са достъпни за младите хора в Студентските културни центрове в Белград, Крагуевац, Нови Сад и Ниш и Младежки домове. Тези институции предлагат програми и дейности, провеждани чрез литературно, театрално, музикално и художествено творчество, които включват концерти, изложби, промоции на книги и списания, театрални представления,

работилници и други образователни програми, предназначени за младите хора, както и за населението.

Резултатите от изследването на Predrag Cvetičanin показват, **че присъствието на културни институции зависи от големината на града, така че се стига до извода, че малък брой културни институции са характерни само за селата (във всички региони), че средният брой културни институции е типичен за малките градове във всички региони**, но и за някои големи градове в Южна и Източна Сърбия и в Шумадия и Поморавие, с голям брой културни институции, споменати от респонденти от Белград, Нови Сад и Ниш. Картината на културното предложение е много подобна на присъствието на културни институции: лошото културно предложение е налице в селата, средно културно предложение в по-малки градове и някои по-големи градове във Войводина и южна и източна Сърбия. Липсват предимствата (безплатен вход, отстъпки, специални програми), които биха мотивирали младите хора да посещават институции и да консумират култура. Музикалната младеж имаше такива програми, както и образователни програми, които допринесоха за развитието на „здравословен“ музикален и критичен вкус към произведението на изкуството. Такива програми липсват в Сърбия днес.

Град Ниш - ОБЩИНА МЕДИАНА

Медиана е централната градска община в Ниш. Основан е на 11 октомври 2004 г. и е един от петте, които град Ниш има. Той обхваща площ от само десет квадратни километра, в непосредствена близост до Нишава, която формира границата от едната страна на общината с градските общини Пантелей и Цървени Кръст и железопътната линия към Палилула и Нишка баня.

Според данните на Статистическата служба на Република Сърбия от 2016 г. на територията на общината живеят приблизително 90 хиляди жители. Децата в предучилищна възраст съставляват около шест хиляди. Има около пет хиляди и половина деца в начална училищна възраст. Учениците от гимназията съставляват около три хиляди от цялото население. Има почти 14 000 деца на възраст под седемнадесет години, докато броят на младите хора на възраст под тридесет години е малко по-малък. Броят на жените е около 45 хиляди, докато мъжете са в малко по-малък брой - 40 хиляди.

Градската община Медиана е образователният и културен център на град Ниш. Децата на Медиана, но и на целия град могат да посещават едно от десетте основни и дванадесет средни училища, а за най-малките жители на Ниш се грижи предучилищна институция „Пчелица“ в единадесет заведения на територията на общината. Общината има над хиляда деца годишно, които посещават подготвителната предучилищна програма. В предучилищното образование и възпитание всяка година има над петстотин нови деца на възраст под три години и над хиляда и петстотин деца на възраст над три години.

Дванадесет гимназии в района на Медиана записват над седем хиляди деца през годината, докато две хиляди от тях завършват четвърти клас годишно. Медиана е дом на шест от тринадесетте факултета на Университета в Ниш, както и голям брой частни факултети.

Градската община Медиана, като най-градската част на града, се характеризира с изключително богат културен живот. Най-важните културни събития се организират в Народния театър, Кукления театър, Симфоничния оркестър, Галерията за съвременно изкуство, Националния музей и Синагогата.

Народния театър

<http://www.narodnopozeristenis.rs/>

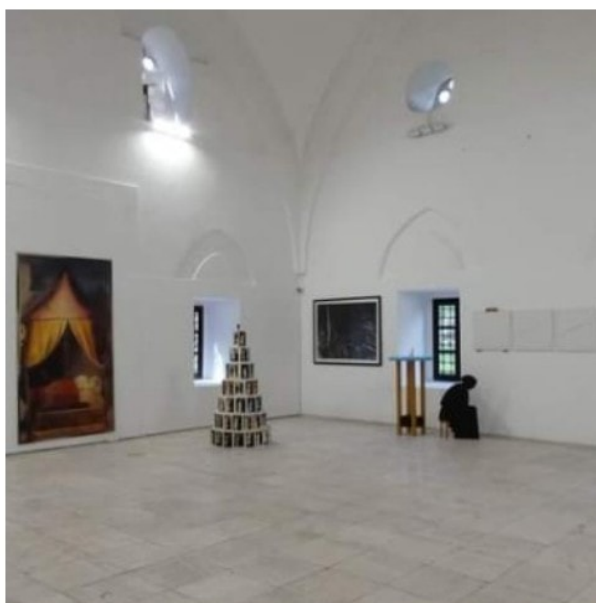
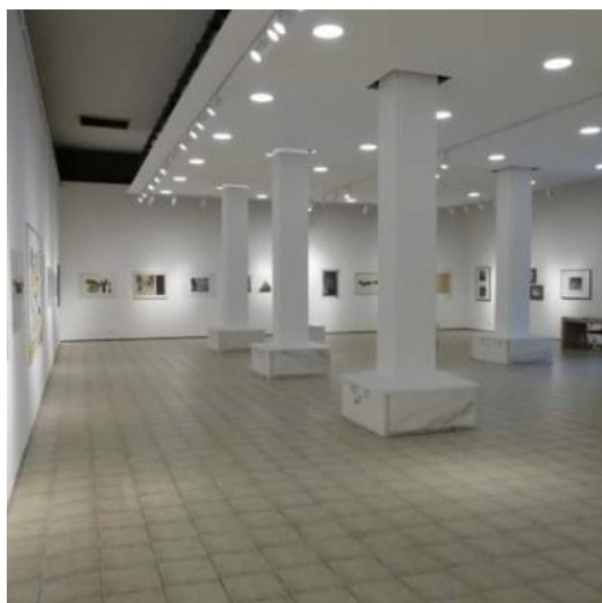

Ниш е един от първите градове, влезли в историята на сръбския театър с театрално събитие от 1883 г., пиеса, изпълнена по случай годишнината от брака на крал Милан и кралица Наталия Обренович. Първата театрална трупа, наречена "Синджелич", е основана на 11 март 1887 година.

Много от великите на сръбския и югославския театър са преминали през сцената за повече от 100 години. От основаването си досега са показани над 10 000 спектакъла, които са гледали повече от 6 милиона души, както на сцената в Ниш, така и на гостувания в Сърбия и в чужбина. Нишкият национален театър поддържа националния репертоар, изпълнява световни класики и съвременни драми.

Галерия за съвременно изобразително изкуство

<http://www.gslunis.org/>

Днес Галерията за съвременно изобразително изкуство в Ниш разполага с фонд от 1388 произведения на изкуството, записани от колекции, има три изложбени пространства: Галерия "Павилион", арсенално пространство в Крепостта, Галерия "Салон 77", пространство Бали бей джамия в крепостта и Галерия "Сърбия", района на офицерския дом (Orlovića Pavla 28a).

Той организира повече от 30 изложби годишно, има двадесет и двама служители, десет от тях в професионалната служба (2 историци на изкуството, 2 майстори на графиката, 4 академични художници и 2 художествени техници). От основаването си

до края на 2013 г. Галерията за съвременно изобразително изкуство е организираща 1089 изложби и в трите си изложбени пространства, от които 1011 изложби на национални и 78 изложби на чуждестранно изкуство. Галерията за съвременно изобразително изкуство организира колективни и самостоятелни изложби на международни и местни художници. Той също така представя творби на сръбски съвременни художници в чужбина.

Куклен театър

<http://www.nispuppets.org.rs/>

Кукленият театър има важна роля в естетическото и морално възпитание на младите поколения. Със сценичното си действие техните изпълнения развиват въображението на децата, предизвикват любопитство, задават въпроси и чрез сценична илюзия дават отговори на всички морални, етични и естетически дилеми, на които децата и младежите са изложени в ежедневието.

Те се опитват да осигурят достъпността на театралното изкуство до своите деца и затова работят в тясно сътрудничество с детските градини и училищата, а за всички уязвими групи играят и организират хуманитарни представления и акции, което дава специално измерение на работата на нашия театър.

Основната концепция на нашия театър се основава на подхранването на традицията и културното наследство, което показва на децата идентичността и наследството, от което идват, но също и на разнообразието от теми и мотиви, което ги учи да бъдат граждани на света.

Нишкият куклен театър е единственият професионален театър за деца в Ниш и единственият професионален куклен театър. Репертоарът включва около тридесет представления във всички жанрове, известни на кукловодството. Публиката им се състои от деца и младежи, за които показват 25-30 представления на месец.

Симфоничния оркестър

<http://www.simfonijski.com/>

Нишкият симфоничен оркестър е основан през 1953 г. и е една от най-важните културни институции в Сърбия и единственият симфоничен оркестър извън Белград. Репертоарът на оркестъра включва произведения от барок до музика на 20 - ти век, както и вокално - инструментални произведения, опери и камерна музика. Симфоничният оркестър в Ниш организира всеки ноември музикалния фестивал в Ниш (NIMUS), фестивал на класическата музика, който се организира в Ниш повече от 40 години.

Университетска библиотека „Никола Тесла“

<http://www.ubnt.ni.ac.rs/>

Университетската библиотека "Никола Тесла" в Ниш е научна библиотека, чийто фонд покрива нуждите на всички учебни групи на Университета в Ниш. Основан е на 18 май 1967 г., а от 1978 г. носи името на Никола Тесла.

Библиотеката разполага с близо 100 000 книги и 1400 заглавия на списания от всички научни области в 80 000 тома. Особено важна е голямата колекция от местна и чуждестранна справочна литература, магистърски и докторски дисертации, защитени в Университета в Ниш (в печатна и електронна форма), както и колекцията от ценни наследства на видни хора от този регион. Библиотеката разполага и с колекция от електронни източници, както и с колекция от не книжни материали. Библиотеката е участник в много местни и чуждестранни проекти, най-важните от които са два международни проекта на Темпус, „Изграждане на кооперативна мрежа от академични библиотеки в Сърбия“ (2002-2004) и „Нови библиотечни услуги в университетите на Западните Балкани“ (2010-2013). публикува публикации самостоятелно или в сътрудничество с други институции и лица в рамките на три издателски звена. Първите две са в цифров вид.

Библиотечната библиотека включва библиографии на произведения на преподаватели и сътрудници от Университета в Ниш, библиографии на списания и

каталози. Монографската библиотека публикува книги, чието съдържание е свързано с Никола Тесла, град Ниш или библиотечни дейности. Биографичната библиотека публикува биографии на видни учени от този регион.

Постоянни изложби на тематични изложби се организират веднъж годишно в залата на Библиотеката, докато галерията на Библиотеката е пространство, предназначено за организиране на авторски изложби, предимно млади академични художници. Библиотеката активно си сътрудничи с голям брой местни и чуждестранни институции на културата, образованието и науката. субекти и лица. Била е партньор и участник в няколко важни международни проекта. Персоналът на библиотеката помага на потребителите да се научат да търсят сами каталози и справочна литература. Библиотеката организира и групови посещения на ученици, за да ги запознае с начина на работа и библиотечните услуги, както и презентации в колежи и гимназии.

Народна библиотека

<http://www.nbss.rs/>

Националната библиотека в Ниш е една от най-старите културни институции в Сърбия и първата публична библиотека в Южна Сърбия. Годината на нейното основаване е 1879 г., когато група професори от гимназията в Ниш организират

библиотека и читалня в рамките на училището, които освен за ученици, са на разположение и на всички граждани на Ниш.

Две важни личности белязаха по-нататъшното развитие на библиотеката, а именно Йероним Йованович, нишки епископ, който остави сградата си и 20 000 книги на библиотеката в Ниш в завещанието си, и писателят Стеван Сремац, който приживе дари 770 книги на библиотеката.

СЪБИТИЯ - Градската община Медиана организира цяла поредица от събития, като се вземат предвид всички сегменти на културното творчество, подхранването на традициите, младите хора. , Медиана фест и Медиана спорт фест.

От 2017 г. той организира и проявите „Медиана за бебето повече“ и „Зимни дни в Медиана“, за които голям интерес проявиха техните съграждани, най-малките, но и техните родители. Няколко хиляди деца играят, състезават се, излизат с любимите си анимационни герои и Дядо Коледа, а за спомен получават сладкиши и подаръци от Градската община Медиана.

Община Медиана има отлично сътрудничество с няколко града и общини в чужбина и в страната. Българският град Монтана се откроява като община партньор в трансгранични проекти. Установени са добри отношения с Охрид и Велес в Македония, Требине в Република Сръбска, Козлодуй в България. Гимназисти от района на градската община Медиана посетиха Требине и по този повод бяха установени множество приятелски контакти. Също така делегацията, съставена от директорите на училища и културни институции в Требине, водена от тогавашния кмет Славко Вучуревич, беше гост на градската община Медиана. Нови пазар, Сента, Лозница, Бела паланка ... са само част от общините, с които общината от години развива сътрудничество.

ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО - Гордостта на общината, що се отнася до историческото наследство, е археологическият обект на Медиана от античния период, където е роден римският император Константин Велики, признал

християнството от Миланския едикт през 313 година. Рядкост е и средновековен паметник, уникален в света, Челе Кула.

На територията на Градската община Медиана се намират и двете най-големи православни църкви - катедралата и храмът на светия император Константин и императрица Йелена.

Сред многобройните паметници от най-новата история, ние отделяме паметника на крал Александър и Освободителите на Ниш, паметника на Вук Караджич на площада на Републиката, Петър Бойович, Площада на героите, паметника на Миланския едикт 313-2013 г., Музея, кметството и кметството на Ниш, които са под закрила на държавата.

Освен културни и исторически забележителности, туристите се интересуват и от богатия нощен живот. Голям брой кафенета, ресторанти, дискотеки и клубове осигуряват незабравимо време за гостите на нашия град. Специална туристическа атракция е Kazandžijsko sokače, което е запазило духа на стария Ниш с голям брой ресторанти.

ОБЩИНА МОНТАНА

Главна роля в опазването и популяризирането на нематериални и духовни ценности в общината имат общински домове, библиотеки и православни религиозни църкви. В град Монтана има няколко културни институции, концентрирани в централната част на градската част. Спектакли се провеждат в театри, училища и културни клубове. Български народни танци и песни, допълнени от модерни танци, музика и театър.

Всяка година в Монтана се провеждат множество тържества, фестивали и съвместни културни събития.

В момента в Монтана се намират Историческият музей, Регионалната библиотека „Гео Милев“, читалище „Разум“ и галерия „Кирил Петров“.

Галерията е една от най-добрите сред художествените галерии извън София, съдържаща над 2500 произведения на изкуството. Институциите в Монтана организират и провеждат концерти, литературни събития, изложби и лекции. Епиграфските паметници имат неоспорима културна, историческа и научна стойност. Тези древни следи са символ на нашата принадлежност към корените на европейската цивилизация.

Историческият музей съдържа богата колекция от движими паметници на културата, разделена на следните раздели: "Археология", "Етнография", "История на България KSV-XIX век", "Нова история", "Фондове", "Връзки с обществеността, медии и реклама", „Неподвижни паметници на културата“. Културната инфраструктура в селата е представена главно от места за дейност на обществени домове.

Най-важните събития в културния календар на общината са: Международният фолклорен фестивал, Фестивалът на духовите оркестри "Дико Илиев" и Националното биенале на изложбата "Тенец".

Всяко от населените места в община Монтана има свой празник, който се превръща в своеобразен център на духовен живот и защита на нематериални активи и хилядолетна традиция на мястото.

Това са селата: Белотинци, Безденица, Благово, Доктор Йосифово, Долна Рикса, Долна Вереница, Долно Белотинци, Габровница, Горна Вереница, Горно Церовене, Клисурсица, Крапчене, Липен, Николово, Славотин, Смоляновци, Стубел, Сумридно буме, Войници.

В областта на културата са необходими инвестиции в основни и текущи ремонти на културни забележителности, компютърно оборудване и обогатяване на книжния фонд. Осигуряване на финансови ресурси за финансиране на произведения на видни местни културни дейци и деца с изяви творчески наклонности в различни области.

Културни институции и събития - Общински куклен театър Патилан; Регионална библиотека „Гео Милев“; Радио център Kanal M; Общински младежки дом; Читалня; Драматичен театър; Регионален исторически музей; Международен фолклорен фестивал; Празници на оркестъра на духовете „Дико Илиев“; ИЗЛОЖБА НА БИЕНАЛЕТО "ТЕНЕЦ" - МОНТАНА

Общински куклен театър Патилан

Общински младежки дом

Общинският младежки център е основан през 1971г. Целта на екипа му е да работи в съответствие с нуждите на младите хора от Монтана.

Институцията предлага алтернативи за проектиране на свободното време, насърчава креативността им, предоставя възможност да изразят своите таланти или да работят в полза на обществото. В допълнение към постоянната работа на висококвалифицирани специалисти (хореографи, дириженти, треньори) с творчески екипи, ОМД организира и кампании, свързани с актуални проблеми на подрастващите. Особено популярни са кампаниите срещу наркотици и анти-СПИН, за които също се търси партньорство на Червения кръст на младежта. През 4-те десетилетия на съществуване в ОМД - Монтана функционираха 26 различни творчески формации и клубове по интереси. Добре запазеният сграден фонд е причината ОМД често да организира представления от други културни институции в Монтана. Реновирана през 2002 г. Залата за заседания на Общинския съвет се използва и като ритуална зала за Монтана. Традиционното събитие за ОМД е Коледният базар.

Драматичен театър

Регионален исторически музей

Младежта и културата в общините на Медиана - изследване

Изследването, проведено с млади хора през август тази година, беше изготвено и изпълнено от Центъра за развитие на гражданското общество PROTECTA в сътрудничество с доброволци. Въпросникът се състоеше от 15 въпроса от две страни. На някои от въпросите бяха предложени множество отговори, докато някои млади хора успяха да отговорят с Да и Не. Двата въпроса, отнасящи се до знанията на културните институции, и видовете културни събития, които те биха искали да имат в тяхната среда, бяха от отворен тип. Изследването е проведено върху извадка от 30 респонденти, младежи на възраст 15-30 години, живеещи в община Медиана, град Ниш, Сърбия, и извадка от 15 респонденти на същата възраст, живеещи в община Монтана, Република България. Изследването беше фокусирано

върху присъствието на изкуството и културата в живота на младите хора. В изследването 15 младежи от двата пола са участвали в Ниш, докато в Монтана този брой е наполовина по-малък. Въпросникът е даден като Приложение.

Целта на изследването беше да се определят нуждите, свързани с културата на младите хора от територията на общините Медиана и Монтана.

1. Да се определи как младите хора разбират културата;
2. Да се определят какви са културните нужди на младите хора и как те могат да бъдат задоволени;
3. Да се определи дали различните групи млади хора имат равен достъп до културно съдържание и как това положение може да се подобри;
4. Идентифицирайте бариерите, с които младите хора се сблъскват при задоволяване на своите културни нужди и как могат да бъдат премахнати;
5. Да даде възможност на младите хора да направят конкретен принос за създаването на Платформата за културна стратегия;

Проектът включваше качествени изследвания. Използван е индуктивен подход чрез изследователски техники: индивидуални интервюта (лице в лице).

Ние вярваме, че предимството на качествено изследване пред количественото е, че то може да предостави по-подробна и изчерпателна информация, че по-подробни отговори могат да бъдат получени от респондентите, което осигурява по-добро разбиране на проблема и по-голяма аналитичност, креативност и способност да се мисли за отговорите. Така се получават количествено и качествено по-богати данни, предложения, мисли, нагласи и предложения на младите хора, които се отнасят до задоволяване на техните нужди и решаване на проблеми, свързани с културата в общините Медиана и Монтана.

Очаквани резултати от изследвания:

- да се определят културните нужди на младите хора от територията на общините Медиана и Монтана;

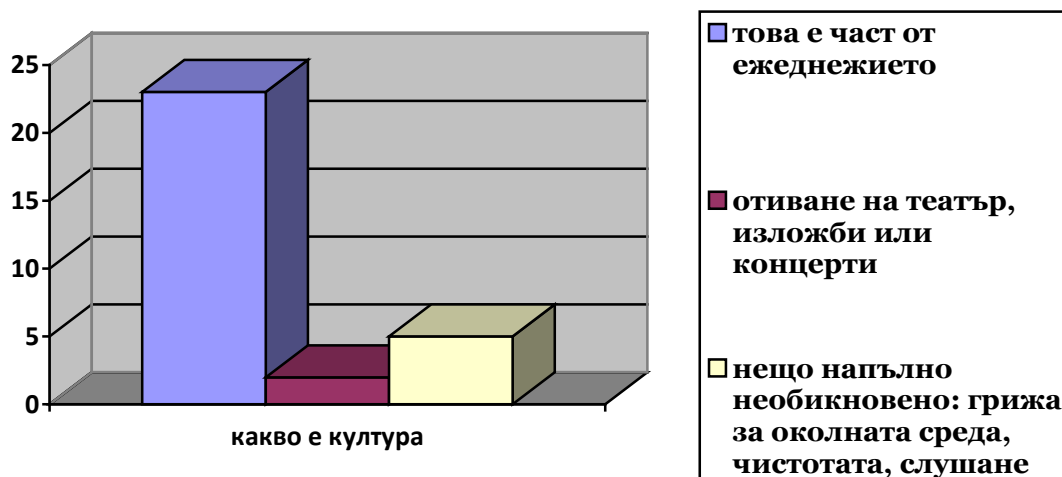
- да се разгледат как различните групи млади хора разбират градската култура;
- да се определи дали различните групи млади хора имат равен достъп до култура;
- да се разбере какви бариери срещат младите хора при задоволяване на техните културни нужди и как те могат да бъдат премахнати;
- да се създадът основи за задоволяване на нуждите на младите хора от общините Медиана и Монтана, свързани с градската култура;
- да се даде възможност на младите хора да направят конкретен принос за създаването на Платформата;

Резултати от изследването

Какво за теб представлява култура?

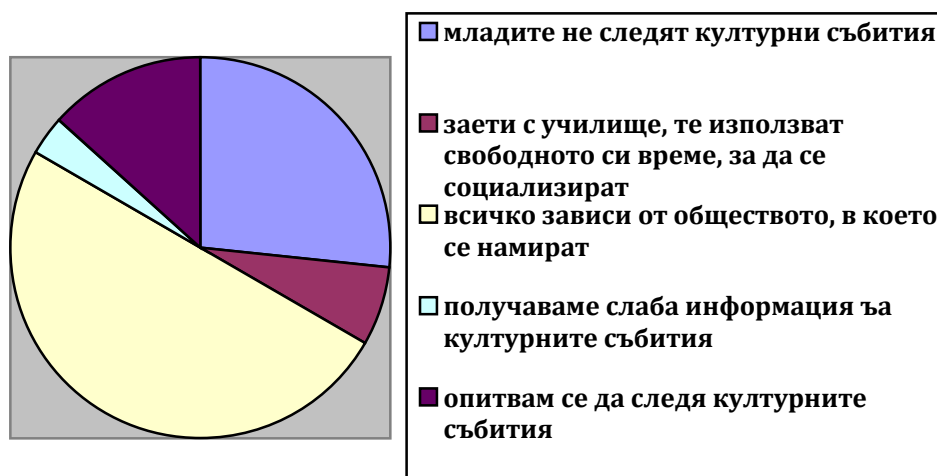
Под термина култура младите хора имат предвид различно съдържание - има общи, родови интерпретации: „Културата е образование и свобода“, „Културата е съвкупност от събития, които са на творческо, забавно, образователно ниво“, „Културата е нещо, без което едно общество не трябва да съществува“, или съвсем конкретно като: „Ходене на театър, на изложби или концерти“, „За някои това е пеене, за някои това е четене, зависи от възпитанието - това, което за някои е некултурно, за други е културно...“, „Културата е рисуване, актьорско майсторство... За някои от интервюираните културата не е отделена от образованието („Изучаването на чужди езици и опознаването на други култури“, „Културата е широко понятие за мен, включва изкуство и обща култура“ Културата също е образование, много е важно да бъде представен и че е еднакъв за всички хора "). Докато за някои от интервюираните култури тя е свързана с творчество, образование и е израз на личното и професионално развитие на човека, за други културата е „част от ежедневието, облеклото, уличното поведение, речта“ и „нещо съвсем обикновено: грижа за околната среда, чистота вашия град / село, слушане на музика с приятели... "Когато говорим за култура, имаме предвид културни събития. Но културата е начин на живот ", смята един от интервюираните. За други терминът предполага толерантност, начина, по който се отнасяме към другите, грижата за природата, за околната среда; културата е да обичаш родината си, да познаваш нейните природни и културни особености и да ги популяризираш в други страни.

„Културата представлява много, от начина, по който някой говори, мисли, как се държи“, „Това е част от ежедневието“.

Фигура 1.

Що се отнася до отговора на първия въпрос, какво означава за тях културата, от 30 млади хора в Ниш, цели 76% от тях смятат, че тя е част от ежедневието (Фигура 1.)

Фигура 2.

Попитаме младите хора в Ниш, **дали и колко млади хора следят културни събития?** Ходят ли на концерти, кина, театри, музеи (Фигура 2).

„Младите хора са заети с други неща. Те са жертви на промени, на системни преходи.“

Младите хора не следят много културни събития - почти всички интервюирани са съгласни. „Младите хора не следят добре културните събития - 10 от тях, само трима биха отишли на изложба, пиеса или концерт“, оценява един от интервюираните. „Малко млади хора следят културни събития, те предпочитат да се напият в дискотека“, е малко опустошително твърдение. „Те са заети с училище и използват свободното си време, за да общуват, да излизат, да консумират средства за масова информация. Младите хора обичат да бъдат в тенденция, да правят това, което прави групата и това определя поведението им. Всичко зависи от обществото, в което се намират. Културните навици и поведение се определят от социалните групи“, е една от интерпретациите на тази ситуация. Другият интервюиран дава следното обяснение: „Младите хора са заети с други неща. Те са жертви на промени, на прехода на системата“, докато третият казва, че „младите хора смятат, че културните събития не ги касаят“. Има и други обяснения: „Ние сме слабо информирани за културни събития; има малко информация за представленията“; „Те са неинформирани, комуникацията е лоша, културата не се рекламира. Едно събитие е известно само след като се е случило или най-много 1-2 дни предварително“; „Опитвам се да следя културни събития, но това не е възможно в община Медиана. Има повече предавания за деца и твърде малко за тийнейджъри“; „Информацията за културните събития е на възможно най-ниското ниво.“

Третият брой се отнасяше за скорашни **посещения на културни събития**. 60% отговориха, че са били на някакво културно събитие. Повечето млади хора свързват културата със свободното време: „В свободното си време чета добра книга, ходя на концерт, изложба“, „Културата също е свободно време (зависи от това как се изразходва) и какво правим в училище“.

Положителното е, че всички млади хора познават поне две културни институции в града / общината, а това са основно Националният музей, Националният и Куклен театър, Културният център в Ниш, Симфонията и т.н.

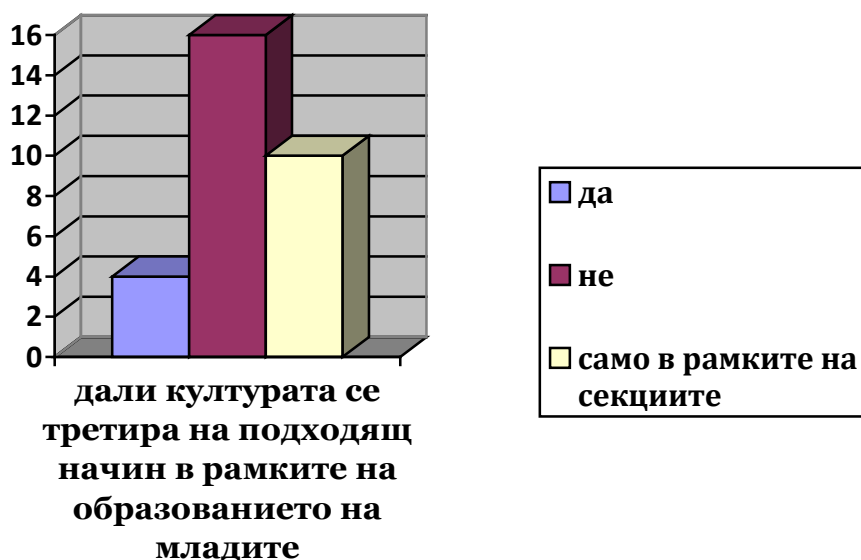
На въпроса дали културата се третира адекватно в рамките на образованието? Част ли е културата на образованието за младежи, колко е и как (и как трябва да бъде)?

Интервюираните дадоха противоречиви отговори на тези два въпроса. Една малка част вярва, че културата се третира адекватно в училищата: "Училището дава възможности за развитие на култура", "Културата се третира в рамките на образованието", "Придобих култура в рамките на образованието, но не в рамките на формалното, а неформално", "Културните събития се проследяват чрез организирани посещения в училища на събития, театър, концерти" или. В рамките на образованието културата е представена, ние сме включени в някои секции ". Повечето интервюирани обаче смятат, че „в образованието няма достатъчно културно съдържание“. Един от интервюираните смята, че „културата не се третира в образованието, така че младите хора не я следват и това не е техният начин на живот“, докато другият дава тълкуване: по-скоро става въпрос за историческо развитие и просто предаване на информация - въпреки че ми се струва, че нещата се променят. Трябва да работим върху развиването на критичното отношение и творческия потенциал на младите хора, да се учат креативно, а не да групират информация. "Някои интервюирани особено критикуваха образованието, свързано с местната култура: „Живеем в Медиана, което е синоним на култура, и много хора (особено младите хора) нямат представа за културните особености на града. Повече от 50% от хората не биха знаели основната информация за града (за неговата възраст и произход, за исторически паметници, дължината на укрепленията)"и „Културата е много слабо представена в образованието. културата на града, в който живеят“. Един от интервюираните посочва, че местната култура не трябва да се свежда само до историята: „Чрез образователни институции младите хора не придобиват достатъчно знания за местната култура, а местната култура се свежда до история. Местната култура на настоящето не се преподава - обичаи, поведение, култура на живот днес".

Интервюираните също така дават някои предложения за това как да се преодолее тази ситуация: „Би било добре да се въведе култура като специален предмет в училищата“, „Културата, може би, не е адекватно представена в образованието, а само знанието е култура“,

„Културата се третира повече в образованието в колежа, отколкото в гимназиите“, „Младите хора в училище не обръщат достатъчно внимание на културните събития. Те трябва да ги водят на кино, на концерти" или „Със сигурност качествените училищни екскурзии биха допринесли за културното издигане на младежта, което освен забавление и общуване трябва да има и образователна цел, а не да се превръща във вандализъм и съревнование в алкохолизма.“

Що се отнася до младите хора, образователната реформа трябва да бъде приложена и културата да бъде въведена в образованието. „Младите хора приемат културата само ако тя е част от забавлението, те не искат да мислят. Те не приемат културата като форма на образование и като национална идентичност", критично мисли един от интервюираните за своите връстници.

Фигура 3.

За съжаление повечето млади хора смятат, че културата, т.е. културни събития са достъпни за всички млади хора, но младежите от селските селища и младите хора с увреден слух и зрение и младите с увреждания имат проблем след културни събития. „Не всеки може да проследи културната оферта. Той е създаден само за тези, които виждат и чуват добре, докато младите хора с увредено зрение или слух не могат да приемат подобна оферта. Те са изключени от културни събития." Анкетирания са съгласни, че отговорът на този въпрос е: "Не". Най-големият проблем са младите хора с увреден слух и зрение и тези, които се движат в инвалидни колички. Участниците вярват, че може да се направи много, за да се промени това и че не винаги е финансово. Със сигурност трябва да се направят подходи (рампи) и да се инсталират здрави, но образованието и повишаването на чувствителността на хората, които нямат такива проблеми, както и на родителите, са еднакво важни. Като пречка се посочват и икономическите причини. Не всички млади хора могат да си позволят скъпи билети за представления. Не всеки има възможност да бъде информиран за културно съдържание. Специален проблем е липсата на мрежи, липсата на сътрудничество и лошият обмен на информация. "Културните институции не смятат, че младите хора с увреждания съставляват сегмента на аудиторията."

„Няма информираност за нуждите на хората, които имат проблеми със слуха, речта, зрението или движението в инвалидна количка. Културните институции не мислят за тях като за публика или за сегмент от публиката“, каза един от интервюираните. Всички интервюирани се съгласяват, че такива млади хора не могат да следят всички събития и че е необходимо да се доближат до културни събития. „Услугите са недостъпни за млади хора в инвалидни колички. Архитектурните и градските бариери могат лесно да бъдат премахнати, ако общините са наясно с това. Културните институции също трябва да се застъпват за това." Някои от интервюираните критикуват културните институции за горното и смятат, че някои млади хора страдат от дискриминация: „Изобщо не се смята, че културните събития могат да бъдат, адаптирани “към хора със специални нужди“, „Това е

дискриминация срещу млади хора, които не могат да видят или чуят пиеса , и който не може да се изкачи по стълбите, за да я последва. "

Критиката беше насочена и към съгражданите: „Други млади хора не ги приемат и няма условия за специална работа с тях“, „Хората не са наясно с нуждите на тези хора“, „Някои от младите хора, които имат проблеми със слуха , по реч или поглед, те дори не ходят на училище, защото има стигма и училищата не ги водят, например, на кино или на представление, тъй като е трудно да се организира транспорт за тях. Дори инвалидни колички не могат да влязат в нашите автобуси, това е много трудно. Ето защо децата с подобни проблеми са напълно изключени от културата и забавленията на своите връстници. "Интервюираните дадоха предложения и предложения за преодоляване на тази ситуация. „Архитектурните бариери (стъпала, високи тротоари) трябва да бъдат приспособени към тези, които не могат да ги преодолеят много лесно. Младите хора, които имат проблеми със слуха и речта, трябва да бъдат образовани и образовани колкото е възможно повече, с тях трябва да се работи по-интензивно. Те могат да се обърнат към компютърните технологии и интернет, защото им предоставят много възможности за образование", "Езиковият проблем трябва да бъде преодолян, да се правят телевизионни предавания за глухи хора, както и специални програми или представления. Държавата трябва да бъде много по-ангажирана с това", "Много неща могат лесно да бъдат преведени на жестомимичен език и записани на касети. Могат да се организират семинари за млади хора със специални нужди", "Създаване на информационни бюра за културни събития в Училището за деца със слухови и речеви нарушения“.

Според някои интервюирани решения могат да се търсят в практиката на съседните държави: „Опитът от региона ни казва, че това е възможно - в Белград някои институции адаптират филми за хора с увредено зрение (сцената е описана, четат се субтитри).

Могат ли някои елементи на културното наследство да бъдат свързани с младежката култура и по какъв начин?

Младите хора не са запознати с културното наследство в града, поне една пета от младите хора мислят така, 63% от младите хора могат да свържат някакъв елемент от културното наследство в общината с културата.

„Младите хора не са наясно с културното си наследство.

Това е продукт както на образованието в училищата, така и на възпитанието в семейството."

„Младите хора имат това, което имат всеки ден, не са наясно с богатството и красотата, които ги заобикалят“, е мнението на един от интервюираните. Почти всички отговори показват, че е така.

„Младите хора не са наясно с културното си наследство. Това е продукт на образование в училищата и възпитание в семейството“, "Трудно е да се свърже културното наследство с младите хора, може би нещо се предава чрез културата на речта, но дори и това е все по-малко", С културното наследство се занимават изключително възрастните и младите хора прекомерно“и, Младите хора в Медиана не са наясно с наследството, наследството е слабо и се предава на младите хора“, са някои от мненията.

"С културното наследство се занимават изключително възрастните хора, а не младите много малко."

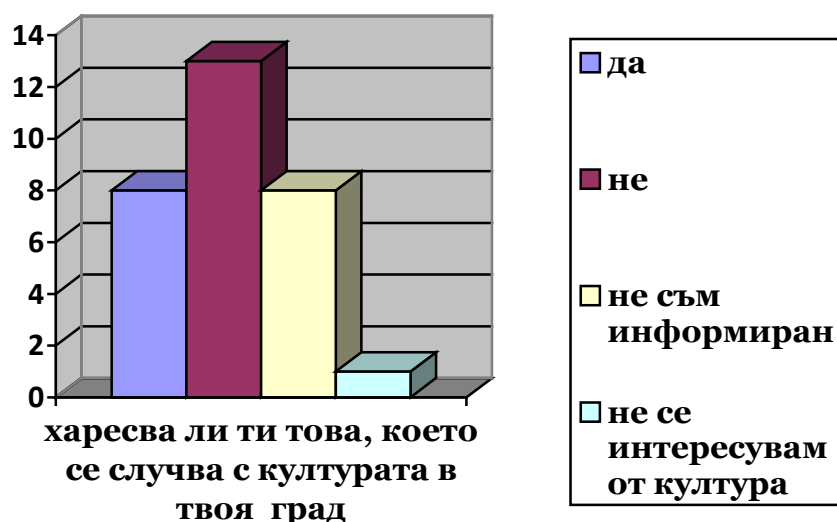
По същество гражданите, не само млади, но и по-възрастни, имат малък интерес към собственото си културно наследство и автентична култура. Семейството в традиционния смисъл отмира и традицията не се предава. Традиционните занаяти се губят.

Харесват ли случващото се в областта на културата във вашата община?

"През зимата е мъртво, нищо не се случва."

„Харесва ми атмосферата, откритото небе, камъкът, миризмите“, беше отговорът на един от интервюираните.

Много хора харесват традиционните прояви: „Когато мисля за Медиана, виждам Фестивала на детското творчество и творчество за деца, Медиана Фест, и това е страхотно за мен, автентично е.“

Фигура 4.

Що се отнася до въпроса, **свързан с вида на културните събития, които биха искали в тяхната среда**, това са предимно концерти, 63% и театрални представления 18%.

Като се има предвид, че младите хора се интересуват най-много от музика и музикални събития, те предлагат освен концерти за класическа музика да се организират и концерти от други музикални направления. „Предложенията за нови културни събития са различни:„ Бих искал да видя музикални концерти, които не са турбо-фолк“, „Панаир на книгите, „Бих се интересувал от архитектурни промени в града“.

„Би било добре да бъдем информирани за културни събития през високоговорителите в училището, да даваме на гимназисти отстъпки от

билети, да организираме по-модерни представления и концерти за младите хора според техните желания.“

Младите хора биха искали да виждат повече културни събития в Медиана, особено тези, адаптирани към тяхната възраст и интереси. Почти всички интервюирани заявиха, че биха искали динамиката на културните събития да бъде разширена след туристическия/летен сезон и че трябва да се популяризират повече. „Би било добре да бъдем информирани за културни събития през училищния високоговорител, да даваме на гимназисти отстъпки за билети, да организираме по-модерни представления и концерти за младите хора според техните желания“, е едно от предложенията. Второто е: „Бих искал образователната система да работи в сътрудничество с културните центрове, цените на билетите да бъдат по-ниски за учениците и младите хора да развиват култура на посещение на театър и концерти“.

„Сякаш културните институции не се опитват да установят контакт с младите хора. Такъв контакт може да се установи чрез училищата.“

„Институциите (от Министерството на културата до местните власти) трябва да инициират промени, да инициират колкото се може повече млади хора, да имат много повече концерти, литературни вечери и да организират културни центрове, които са много занемарени и не са обновени от времето на социализма“, казва един от интервюираните.

Някои смятат, че проблемът е в нивото на съзнанието: „Бих искал да променя съзнанието на хората, защото в Медиана се появява един вид културен елит, същите хора са на едни и същи събития, а решения, свързани с културата, се вземат от затворена група хора“.

"Бих променила принципа и подхода - все пак бих искал да видя театрална пиеса, да чуя концерт на живо, но по различен начин, в различна атмосфера: в Градска кафана, на брега на реката ... Бих искал да видя комбинация от различни медии."

„Културните институции не са отворени за млади хора. Те дори не са затворени - просто са безразлични“.

Голям брой интервюирани смятат, че младите хора в Медиана не участват в културни събития. Мненията за причините са интересни: „Културните институции не са достатъчно отворени за младите хора. Те нямат политика за привличане на по-млада публика. Те са доста политизирани. Казват, че идват млади хора, но нямат програма, не предлагат интересно съдържание. В общините също няма младежки политики. Община Медиана например е приела стратегия за младите хора, но не виждаме, че нещо се е променило“, „Някои млади хора са склонни да участват и мисля, че това е голям проблем на нашата общност“, „Младите хора не участват в културни събития, преди те не са добре информирани, от тях се очаква да се включат сами и не става дума за сближаване на младите хора с културата“, „Културата се решава от тесен кръг от хора, които не дават шанс на младите хора“, или, „Младите хора са малко ангажирани. Все едно са им поставили упойка и са заспали. Културните институции не са отворени за млади хора. Те дори не са затворени - просто са безразлични. **“Сигурна съм, че младите хора могат да бъдат активни създатели на културни събития, ако общината или някои НПО излязоха да се срещнат”, “Младите хора могат да бъдат активни създатели на културни събития, но те също трябва да имат желание да го направят”,** е част от отговора.

Малка част от младите хора биха искали да бъдат създатели на културни събития в града, 8%, но не знаят как и по какъв начин да се включат.

Въпрос 12 се отнасяше до това **как младите хора могат да се включат (Фигура 5) като активни създатели на културни събития в тяхната среда.**

„Младите хора също биха се включили като създатели на култура, а не само като потребители. Те биха могли да преработят например пиеси и да ги направят, в тяхна посока, по-интересни за своите връстници.“

Всички вярват, че младите хора трябва да участват по-активно в културни събития и културно планиране. „Младите хора могат и трябва сами да създават някои културни събития.

Сериозно шоу, което да преработят по свой начин. Защо никой не опитва това, защо не му се дава шанс, затова бяха дадени няколко предложения: „Секции могат да се организират в училищата с помощта на възрастни хора“. Те могат да се включат чрез любителски дружества, групи, фолклорни групи, неправителствени организации. Младите хора биха помогнали за обогатяване на офертата със събития, които са различни, за даване на по-модерни възгледи за културата от сегашните, класическите“, „Тъжно е, че например на студентите от музикалната академия не се организират концерти за промоция... "или,, Младите да се организират, да измислят нещо сами, да търсят средства за това, но при нас това все още е тема табу - както за младите хора, докато разберат, че трябва да се организират, така и за хората от върха, които трябва да ги подкрепят. "

"Училищата трябва да играят ключова роля в културното образование на младите хора, за да им помогнат да се информират по-добре за културни събития, да се включат в живота."

Няколко интервюирани нямаха отговор: „Не съм сигурен как трябва да се включат младите хора“, „Бих искал, но не знам как да се включа“.

Съществуват и мнения, че младите хора трябва да бъдат подкрепяни чрез общини или неправителствени организации: „Необходимо е младите хора да бъдат създатели на културни събития, но първо те трябва да бъдат публика, за да бъдат творци. Общината трябва да се отвори, за да види как ще изглежда? Това би насърчило младите хора да бъдат активни създатели на култура ", е едно от мненията.

„Културните центрове трябва да бъдат стълбовете на младежката култура - да се намерят системи за включване на младите хора, да се ангажират младежите от гимназията да създават филми, литература, любителски представления; да се отвори пространство за творчество.“ Интересите на младите хора трябва да бъдат

стимулирани и включени в културните тенденции, а това може да се направи най-лесно чрез училищата.

Те трябва да играят ключова роля в културното образование на младите хора, да им помогнат да се информират по-добре за културни събития, да се ориентират в живота. Трябва да се свърши много работа за развиване на съзнанието на младите хора, особено сега, защото духът на времето влияе негативно и върху тях. Учениците от гимназията трябва да бъдат питани за идеи, да им се дава възможност сами да създават културно съдържание, да организират литературни или поетични вечери по свой собствен начин, да стартират списание, да бъдат включени да правят сами сценарии, да бъдат драматурзи, както децата веднъж са правили филм сами. . Всичко зависи от това колко са мотивирани децата. Беше посочено също, че учителите не са мотивирани да работят с млади хора извън редовната учебна програма.

Участниците стигнаха до заключението, че младите хора могат да участват в създаването на култура чрез неправителствени организации, но също така и директно, чрез културни институции: „Културните центрове трябва да бъдат центровете на младежката култура - да се намерят системи за младежко участие, да се ангажират младежите от гимназията да създават филми, литература, самодейност; за да се отвори пространство за създаване."

Фигура 5.

Дали младите хора ще работят доброволно (с платени ежедневни разходи)?

Мненията по този въпрос са разделени. Около половината от интервюираните вярват, че „има много млади хора, които биха участвали като доброволци“ и че „за тях е много добре да направят това, да натрупат опит и да опитат повече неща в живота, да видят как са организирани нещата“.

„Доброволчеството не се популяризира и утвърждава в достатъчна степен у нас. Обикновено се говори за него като цяло, но не и за ползите, които носи (трупане на опит, срещи с хора, създаване на контакти...)“

и че „няма много неправителствени организации, които предоставят възможности за доброволческа дейност“.

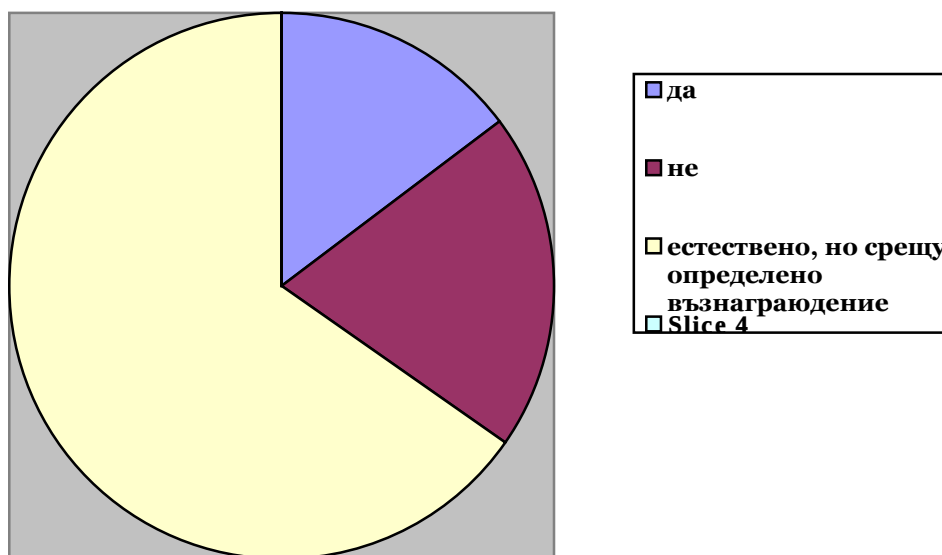
Някои от интервюираните смятат, че „само хора биха участвали като доброволци“, че е „много трудно, защото всички търсят как да печелят пари“. Бяха изказани и мнения, че „този, който доброволно работи дълго време, в един момент иска неговите знания да бъдат уважени, а у нас подкрепата за доброволците е много лоша“ и че „много хора доброволно участват в културата и понякога има нужда от професионален ангажимент“.

Има ли информация за това как младите хора печелят от култура в страните от Европейския съюз или в региона?

Само един от интервюираните е имал известни знания за това: „Не знам колко млади хора печелят от култура в ЕС, но в Норвегия видях някои, които наистина харесват това, което правят, независимо колко печелят, което е приятно да се види.“.

На въпрос **дали е възможно да се правят пари от култура** и дали младите хора имат информация за това как младите хора правят пари от култура в страните от

Европейския съюз или региона, над 50% от младите хора смятат, че вероятно могат, но у нас е трудно.

Фигура 6.

Що се отнася до изследването в Монтана, имаше по-малко респонденти, но резултатите от изследването са предимно едни и същи. Всички респонденти познават две или повече културни институции и те са главно Драматичен театър, Куклен театър, Младежки център, Исторически музей... Интересното е, че младите хора в Монтана, за разлика от младите хора в Медиана, се интересуват повече от културни събития като фолклорни фестивали и концерти, международни фестивали и събития, включващи занаяти.

Заклучение и препоръки за културна политика

Преход, икономическа криза, инфлация, корупция, материализъм, „изтичане на мозъци“, нарушена ценностна система, са ключовите думи на ежедневието в Сърбия от години. В страна с толкова много проблеми намирането на успешен начин да стимулира развитието на култура за деца и младежи е истинско предизвикателство. Промяната и подобряването на глобалната ситуация в Сърбия е дълъг процес, но преди корупцията и негативните ефекти от лошата икономика да станат наше минало, е необходимо да се включат мерки, които да смекчат негативните им ефекти и да повлияят положително на възприятието на младите хора, да създадат здравословна среда за детското развитие изкуство и култура на младите хора. След анализ на ситуацията с културата за деца и младежи в Сърбия и България, може да се заключи, че младите хора са изложени на „ad hoc“ културно развитие. Както вече споменахме, Министерството на културата не е включило културни въпроси за деца и младежи в общата културна политика. Освен Националната стратегия за младежта, която на теория отговаря на проблема с младежката култура, и Националния план за действие за децата, който не се занимава с развитието на културата за деца, няма друг официален план или стратегия. Поради това дефиницията на културна политика за деца и младежи от правителствата, гражданския сектор, културните специалисти и самите млади хора се откроява като приоритет. Един от приоритетите е също така финансовият план и ясната картина на разпределението на финансовите ресурси за деца и младежи в рамките на бюджета, както и въвеждането на нови видове финансиране. При решаването на тези и други въпроси не е необходимо да се „измислят“ и прилагат някои нови стратегии, а да се установят механизми и средства за прилагане на вече доказани добри практики на други европейски държави (Франция, скандинавските страни, Великобритания и др.), Адаптирани към условията и характеристиките на ситуацията в Сърбия. Грижата за деца и младежи на всички нива е застраховка за

устойчивото развитие на една държава. Действия и програми, които дават възможност на децата и младите хора да изпитат изкуството и културата и да се занимават с творчески дейности, могат да повлияят положително на тяхното лично и културно развитие и да доведат до развитието на културни нужди и културно потребление в едно общество. В много страни културите са изчезнали, защото не са били предадени на бъдещите поколения или не са били оценени в образователната система, поради което е особено важно да се включи предаването на културни и естетически ценности и идентичности в тази система. При разработването и прилагането на културна политика за деца и младежи и трите министерства, Министерството на културата, Министерството на младежта и спорта и Министерството на образованието трябва да си сътрудничат с други участници - културни и образователни институции, гражданско общество и младеж. Най-важните за успешното прилагане на културната политика са вече споменатата система за финансиране и наблюдение на изпълнението. Необходимо е също така да се включат нови и ефективни начини за финансиране на култура за деца и младежи, като финансиране от приходи от национални лотарии или чрез спонсорство, корпоративно сътрудничество, чрез данъчно облагане и законодателство. За да се гарантира, че определената културна политика не е само „писмо на хартия“, е необходимо да се сформира консултативен орган, чиято задача ще бъде да наблюдава, т.е. да наблюдава развитието на културата за деца и младежи, да предоставя основна информация и да подпомага прилагането на определена културна политика. Липсата на информираност сред децата и младите хора за тяхното културно наследство и културна среда е проблем, който трябва да се вземе предвид при изграждането на културна политика. Създателите на културна политика трябва да предприемат действия и мерки за разработване на стратегии, които да предават и поддържат културни и естетически ценности.

Двете основни стратегии за постигане на ефективно художествено образование, които също трябва да бъдат включени в културната политика, **са съответното и ефективно образование на учители и художници, както и развитието на партньорства между образователни и културни институции.**

Други препоръки, отправени към създателите на културна политика, са:

- хармонизиране на културната политика и законодателството на Република Сърбия с политиките на ЕС;
- дефиниране на местната културна политика за деца и младежи във всеки град/община;
- включва програми за децентрализация на културата за деца и младежи;
- включване на младите хора в разработването на културна политика;
- определят обща стратегия на културните институции за деца и младежи с общи цели; въвеждане на иновативен подход и нови технологии за насърчаване и доближаване на културата и изкуството до децата и младите хора; включват представителни практики и програми на други държави;
- осигуряване на програми за подпомагане на културните разходи за младите хора;
- включване на художественото образование в списъка с приоритети на модела на културната политика;
- разработване на стратегии за прилагане и наблюдение, за да се гарантира качествено художествено образование;
- насърчаване на иновативни подходи и прилагане на нови визии за учене чрез изкуствата;
- осигуряване на материални ресурси, необходими за ефективното предоставяне на художествено образование (пространство, материали, медии, книги и др.) На всички образователни и културни институции.

Ролята на гражданския сектор в разработването на културна политика за деца и младежи, по това време в Сърбия, е да повиши информираността за значението на културното развитие на децата и младежите. НПО трябва да критикуват правителството и да информират обществеността за текущата ситуация по този въпрос, за да създадат благоприятна ситуация, която да инициира създаването и развитието на културна политика за деца и младежи. Неправителствените организации и културните институции също трябва да работят в мрежа, за да си сътрудничат и да определят общи цели и стратегии, както и да увеличат броя на програмите от всички видове изкуства.

Образователните институции и служителите в тези институции носят много голяма отговорност за доближаването на културата и изкуството до децата и младите хора в практически смисъл. За да имат положителни ефекти, те трябва да въвеждат в класовете културно съдържание, достъпно за деца и младежи, съдържание, което съответства на техните интереси и способности. Също така е важно да се разработят специални програми за деца, чиито родители не са потребители на културни продукти, да се включват такива деца в работилници и извънкласни дейности със специално внимание на учителите. Необходимо е също така споменатите институции да популяризират стойността и значението на художественото образование, да подкрепят професионалното развитие и просперитета на учителите и художниците и да създават съвместни проекти за неформално художествено образование.

Още препоръки.....

Развитието на културата е отговорност на държавата или местната власт.

За младите хора културата означава различни неща: от общи ценности като възпитание, образование, свобода, творчество, смисъл на обществото и израз на личностно развитие, до конкретни дейности като посещение на театър, изложби, концерти и др. Този термин означава и дейности, които са част от ежедневието, като обличане, поведение на улицата, говорене, грижа за околната среда и чистотата на града / селото, слушане на музика с приятели и др.

Културните ценности в Бока са започнали и това влияе върху растежа и формирането на млад човек.

Настоящото състояние на младежката култура се свежда главно до нивото на пъб музиката, шунда, турбо фолка и дискотеките.

Младежката култура е специален сегмент в културните събития, но в Медиана не се третира по този начин. Предлаганата култура е адаптирана към възрастните хора.

Културата е съществена потребност на хората, но потребностите от култура са недостатъчно развити при редица млади хора. Младите хора в по-голямата си част свързват културата с елитарност и елит; културата се определя от социалните различия и кръговете, в които се движат младите хора.

Младите хора не следят много културни събития поради лоша информация за културни събития, лоша комуникация и защото културата не се рекламира.

Повечето млади хора следят културни събития в свободното си време.

Повечето млади хора вярват, че в образованието няма достатъчно културно съдържание и че културата не се третира адекватно в тази област, особено местната култура, и това е друга причина младите хора да не следят културни събития.

Счита се, че културата в училищата не се третира по начин, който е близък и приемлив за младите хора.

Препоръки

Младите хора в Медиана не следват и не приемат културно съдържание. Те се нуждаят от помощ, защото културата е много важна за формирането на личността им, основата, върху която се развиват.

Необходимо е да се организират открити трибуни или кръгли маси по темата за младежката култура в Медиана. Реформите трябва да внесат култура в ежедневието. Фокусът трябва да бъде върху средната класа като носител на култура. Трябва да се приложи образователната реформа и да се въведе култура в образованието за младежи. Младите хора трябва да бъдат агенти на промяна в областта на културата; трябва да им бъдат осигурени добри модели за подражание, защото те лесно се идентифицират с тях.

Културата трябва да стане част от ежедневието им, така че да не я възприемат като елитарна потребност. Медианите нямат библиотека за млади хора, където да могат да четат, да слушат музика и да работят като доброволци.

Предложено е да се въведе културно образование в училищата като отделен предмет. Училищата трябва да организират посещения на кина, посещения на концерти, театрални представления и качествени екскурзии за учениците.

Необходимо е адекватно образование на учителския персонал, за да се доближи културата на младите хора по интересен, интересен начин.

Младите хора биха искали да видят повече културни събития в Медиана, особено тези, адаптирани към тяхната възраст и интереси. Летната динамика на културните събития трябва да се разшири и след туристическия сезон.

Необходимо е по-добро популяризиране на културата (в училищата чрез високоговорители, чрез отстъпки за учениците от гимназията, чрез организиране на събития за млади хора според техните желания).

Необходимо е да се установи контакт между културните институции и училищата. Необходими са професионални театри.

Културните събития трябва да се организират по различен начин (например концерти по различен начин заобикаляща среда); съчетават различни изкуства. Необходими са повече концерти от други музикални жанрове, не само класическа музика.

Архитектурните промени в града трябва да ценят културното наследство. Необходимо е да се организират екологични действия. Културата трябва да бъде по-лесно достъпна за младите хора в селските райони. Културното предложение на Медиана трябва да бъде замислено по такъв начин, че да генерира доход както за обществото, така и за самата култура (препоръката на ЕС е културата и туризмът да се издържат сами), а не че, както преди, тя е подчинена на доходите за отделни лица и отделни структури.

Младите хора трябва да участват по-активно в културни събития и културно планиране.

Анимацията на младите хора може да се извърши чрез прояви от местен характер.

Младите хора могат да се включат в културни събития чрез аматьорски дружества, групи, фолклорни групи или чрез неправителствени организации.

Конкретен проблем е включването на млади хора със слухови, говорни, зрителни или слухови увреждания, които биха могли да участват активно в културни събития, ако им се помогне адекватно.

Интересите на младите хора трябва да бъдат стимулирани и включени в културните тенденции и това е възможно най-лесно да се направи чрез училищата.

Училищата трябва да играят ключова роля в културното образование, за да помагат

ще бъде преодоляна от лоша информация за културни събития. В училищата могат да се организират културни секции.

Учениците от средните училища трябва да бъдат питани за идеи, които да могат сами да създават културно съдържание, да организират литературни или поетични вечери по свой собствен начин, да създават списание, да пишат сценарии и да бъдат автори на пиеси.

Младите хора могат сами да създават някои културни събития, да преработват пиеси и да ги правят по-интересни в режисурата си.

Културните центрове трябва да бъдат стълбовете на младежката култура - да се намерят системи за включване на младите хора, да се ангажират с тях във филми, театър, литература.

Трябва да се свърши много работа за повишаване на осведомеността на младите хора, особено сега, когато духът на времето влияе отрицателно и върху тях. Доброволчеството косвено носи печалба (създаване на контакти, учене, придобиване на знания и опит, създаване на портфейли, шансове за работа в бъдеще).

Художниците се нуждаят от мениджъри, за да могат да си получат възнаграждение за своята работата.

Културата на Медианата трябва да бъде координирана, за да действа като култура на региона.

Младите хора могат да получат информация чрез брошури на пазари или кафенета, чрез дисплеи, радиопредавания, уебсайтове.

Трябва да се популяризират положителни примери за участие на младите хора в традиционните прояви.

Може да се направи много, за да се гарантира, че младите хора със слухови и зрителни увреждания и тези в инвалидни колички имат достъп до културни събития; не винаги е свързано с финансови ресурси.

Важно е да се образоват и сенсibiliзиране на хората, които нямат такива проблеми, и особено родителите.

В Медиана трябва да се следват положителни примери: осъществяване на достъп (рампи) и инсталиране на звукови светофари, премахване на архитектурни бариери (стъпала, високи тротоари) и др.

Младите хора, които имат проблеми със слуха и речта, трябва да бъдат образовани и образовани колкото е възможно повече, с тях трябва да се работи по-интензивно. Те могат да се обърнат към интернет, защото той предоставя много образователни възможности.

Те трябва да преодолеят езиковия проблем, трябва да правят телевизионни предавания за глухи, както и специални програми или представления. Много неща могат лесно да бъдат преведени на жестомимичен език и записани на касети.

Могат да се организират семинари за млади хора със специални нужди.

Трябва да се осигурят безплатни билети за представления или концерти.

ПРИЛОЖЕНИЕ 1. ВЪПРОСНИК

На колко години си:

1. Какво означава за тебе културата?

- Тя е само за елита.
- Това е част от ежедневието.
- Ходене на театър, на изложби или концерти.
- Нещо съвсем обикновено: грижа за околната среда, чистотата на града / селото, слушане на музика с приятели...
- Друго (посочете какво).

2. Следят ли и колко млади хора следват културни събития? Ходят ли на концерти, кина, театри, музеи.

- Младите хора не следят добре културните събития;
- Те са заети с училище и използват свободното си време за общуване, излизане, консумиране на средства за масова информация;
- Всичко зависи от обществото, в което се намират;
- Те ни информират слабо за културни събития;
- Опитвам се да следя културни събития;

3. Наскоро присъствахте ли на културно събитие?

ДА НЕ

4. Знаете ли кои са културните институции са в твой град? Поне две...

5. Адекватно ли се третира културата в рамките на образованието за младежи?

- Да

- Не
- Само в рамките на секции

6. Достъпна ли е културата за всички млади хора?

- Да.
- Младите хора с увреден слух и зрение и младежите в инвалидни колички не винаги могат да следят културни събития;
- Младите хора в селските райони са по-трудни за проследяване на културни събития;
- Нещо друго (посочете какво).

7. Могат ли някои елементи от културното наследство във вашия град/село да бъдат свързани с младежката култура и по какъв начин?

- Да
- Не
- Не съм запознат с културното наследство в моя град;

8. Харесва ли ви това, което се случва сега в областта на културата в моя град, село, област...?

- Да
- Не
- Не съм информиран;
- Не се интересувам от култура;

9. Какви културни събития бихте искали във вашата среда?

- Повече концерти;
- Честна книга;
- Театрални представления;
- Нещо друго _____

10. Какви културни събития бих създал за вас??

—

11. Мислят ли младите, че трябва да бъдат активни създатели на културни събития, или е достатъчно да бъдат „в публиката“?

- Да
- Не
- Младите хора могат да бъдат активни създатели на културни събития, но те също трябва да имат желание за това;

12. Как биха могли младите хора като активни творци да се включат в културни събития в своята среда?

- Културните институции не са отворени за млади хора;
- Културата се решава от тесен кръг от хора, които не дават шанс на младите хора;
- Не съм сигурен как младите хора трябва да се включат;
- Те биха искали, но не знаят как да се включат;
- Младите хора трябва да бъдат активни създатели на култура чрез някои Неправителствени организации или други;

13. Възможно ли е да печелите от култура?

- Да (посочете как);
- Не.
- Може, но не и при нас;
- Може, но не знам как;

14. Биха ли младите хора доброволно в областта на културата?

- Да
- Не
- Разбира се срещу малка такса;

15. Имате ли информация за това как младите хора печелят от култура в страните от Европейския съюз или региона?

- Да
- Не
- Не ме интересува;